Коммунис субботнигто ажалай үндэр бүтээсэ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...ай 1921 оной ...ай 21-hээ гарана | № 92 (17215) | 1986 оной апрелиин 19, суббото | Сэн 3 мүн.

АГУУЕХЭ ҮҮСХЭЛДЭ ҮНЭН СЭХЭБДИ

...ойн тэмсэлэй гал дүлэн соо шэнэ ...ые батадхахын түлөө тэмсэжэ бай... хүдэлмэришэд Октябриин революциин ...р оройдоо жэл хахад сагай үнгэ... байхада, үлэн хооhон, эсэhэн сусаhаа, революционно ёho гуримаар ...жа, коммунис субботнигуудай эхи ...hэн.

...«КОММУНИС СУББОТНИГУУД» АСАРИ ...ҮҮХЭТЭ УДХА ШАНАРТАЙ, ЮУНДЭБ ...ДЭ, ТЭДЭ АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫЕ ДЭЭ...ҮЛХЭДЭ, АЖАЛАЙ ШЭНЭ ЖУРАМ... ОРОХО ХЭРЭГТЭ, АЖАХЫН БОЛОН ...БАЙДАЛАЙ СОЦИАЛИС ЭРХЭ НҮ... ЗОХЁОЛГОДО ХҮДЭЛМЭРИШЭ... ...ХААН БОДОЛООРОО, hАЙН ДУ... ...ЛАА ГАРГАhАН ҮҮСХЭЛЫЕ БИДЭН ...ХАРУУЛНА»,— гэжэ В. И. Ленин 1919 ...бэшээ hэн. Ажалшан арад зоной ...агуухэ үүсхэлые» эгээ хүшэр хүндэ, ...н удхатай, буржуазие унагаахаhаа ...тэ шанартай эрид хубилалтын эхин ...агуухэ багшамнай сэгнэhэн байдаг. ...өөдэр болоно үнгэрхэ коммунис ...тник В. И. Ленинэй түрэhөөр 116 ...ойдо зорюулагдаханы. Партиин ...съездын шиидхэбэринүүдээр зориг... ...совет араднай мүнөөдэрэй ком... ...ажалай hайндэртэ. «улаан суббо... ...гүйсэд дүүрэн бэлэдхэлтэй хүрэжэ ...Ажалай эгээн үндэр бүтээсэ түй... ...жэшээтэ. hайнаар хүдэлмэрөө эр... ...хүн бүхэн өөрынгөө коллективүүд... ...дэто коммунизмын эхиие мэдэрхэ ...Имагтал иимэ оршон байдалда ...орондо субботнигууд үнгэрдэг.

...ажалай hайндэрые үнгэргэхэ тухай үүс... ...гаргахадаа, оёдолой үйлэдбэриин ...нэгэдэлэй амжалта илалтануу... ...сүүрхэhэн коллектив габшагайгаар ...ээ, мүнөөдэр 41 мянган түхэриг үнэ ...продукци үйлэдбэрилхэ байhанаа ...hэн. Энэ нэгэдэлэй 300 гаран ...ажалэгшэд алмагдаhан түүхэй эд, ...тулхэшэ, элшэ хүсэ ашаглажа, арад ...хэрэгтэй оёмол зүйлнүүдые үгэхэ ...Пассажирнуудые зөөдэг автотран... ...нэгэдэхи предприяти «улаан суб... ...тоосоогоор 270 мянга гаран хү... ...зөөхэбди, 3 автобус заhабарилхаб... ...жалшадай эрилтэнүүдые, үндэр дээдэ ...хангахабди гэhэн уялга абаа ...Түс предприятиин 370 хүн энэ үдэр ...алмагдаhан түлишэ ашаглажа хүдэлхэ. ...табан жэлэй жасада коллектив ...түхэриг оруулхаар хараална. Мүнөө ...манай республикада коммунис ...ник үнгэргэхэ гэhэн үүсхэлые Зүүн... ...технологическа институдай баг... ...болон студентнэр эгээн түрүүн дэм... ...hэн. Городой барилганууд дээрэ, ...ленна предприятинуудта энэ дээ... ...сургуулиин студентнэр 20 мянган час ...хүдэлхэ. Улаан-Үдэеэ болбосон ...ариг сэбэр болгохо хэрэгтэ ха... ...юм. Иимэ үндэр зорилгонуудые ...табиhан коллективүүд олон лэ ...

...hарын саана, байгша оной февра... ...15-да, манай орондо партиин XXVII ...зорюулагдаhан субботник хаа ...ажалай болон политическэ үндэр ...оршондо үнгэрөө hэн. Сагай ...hаашье ехэ hаатангүй, республи... ...ажалшад эрхим дүнгүүдые түй... ...юм. Урданайхидаал адли эршэ зо...оор, үндэр бүтээсэтэйгээр, эбтэй ...хүдэлhэн коллективүүдэй дунда ...Амарай түмэр замай Буряадай ...барилгашад ёhотой коммунис ...ульгэр жэшээ харуулаа бэлэй. 25 ...гаран барилгашад, түмэр замшад ...бусад hалбаринуудай хүдэлмэри... ...90 мянга гаран үнэ сэнтэй про... ...гаргаа, 13 мянга гаран тонно ашаа ...буулгаа, ямаршье үдэрэйхиhээ ехэ ...барилга-хабсаралгын хүдэлмэри ...байгаа. Табан жэлэй жасада энэ ...салин хүлhэн—87,4 мянган түхэ... ...оруулагдаhан юм. Энэ субботнигой ...2 предприяти, 4 бригада, 1276 хүн алмагдаhан түүхэй эд, элдэб ноосэнүүдые хэрэглэжэ хүдэлhэн байна. Субботнигой үдэр тоннель түнхигшэд 5 метр урагшаа дабшаа hэн. Гадна 4 метр тоннель бетоноор жэлэгдээ. Депогой хүдэлмэришэд нэгэ тепловоз, 5 вагон заhабарилаа. Харин мүнөө тэндэхид үшөө ехэ хэмжээнэй ажал хэхэ, табан жэлэй жасада оруулха хубинь бүри ехэ байхаар хараалагдана. Иигэжэ хаа хаанагүй коллективүүд сүлөөтэ ажалай hайндэрые тэмдэглэжэ, түрэл Эхэ оронсо улам баян дэлгэр, хүсэн түгэс болгохын түлөө шармайна бшуу.

Жэл бүхэндэ совет араднай ленинскэ коммунис субботнигуудта олсороо эдэбхитэй хабаададаг. hүүлэй арбан зургаан жэлдэ манай орондо үнгэргэгдэhэн Ленинскэ коммунис субботнигуудта хамта дээрээ 13 миллиард түхэриг үнэ сэнтэй продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаа, табан жэлнүүдэй жасада 3 миллиард 2 миллион түхэриг салин хүлhэн оруулагдаhан байна. Сүлөөтэ ажалай урма баяр бадаруулма дүнгүүд түсэб, уялгануудаа дүүргэхэдэмнай горитой нэмэри болоно үгоо hэн, олониитын оруулhан мүнгэн зоорёэр экономическашье, социально-политическэшье зорилгонуудые шиидхэхэ арга олоhон байгаабди. Энэ олоной суглуулhан зоори эмшэлэлгын эмхи зургаануудые барилгада, эхэнүүд болон нарай үхибүүдтэ, дайнай болон ажалай ветерануудта туhаламжа, хүнгэлэлтэ үзүүлхэ хэрэгтэ hомологдодог заншалтай. Гадна Сибириин болон Алас Дурна зүгэй эрдэм-шэнжэлгын, зүрхэнэй үбшэ аргалдаг Бүхэсоюзна түбүүдые, Бүхэсоюзна пионернүүдэй лагерь, хүдөөгэй hургуулинуудые, техническэ училищинуудые бодхоохода энэл жаcahaa мүнгэн зоори гаргашалагдадаг. Манайшье республикада элдэб барилгануудые hомологодо субботнигто олдоhон мүнгэн зоориhоо үгтэhэн байха. Мүнөө Улаан-Үдэдэ нарайлалгын байшан бодхоогдожо байна. Субботнигто олоно суглуулhан зоориhоо баатарлиг Вьетнамла туhалхашье саг ерээ hэн. Москва шадар бодхоогдожо байгаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда совет арадай түйлаhан Илалтын хүшөө бодхоолгодо субботнигто хүдэлжэ олоhон зоориhоо гаргагдана. Иимэ hайн hайхан зорилготойгоор үнгэргэгдэдэг үндэр бүтээсэтэ ажалай hайндэртэ хабаадахые совет хүн бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолодогыньшье зүбтэй.

Тэдэ коммунис субботнигууд бүхы хабаадагшадта хамтын ажалhаа, тэрэнэй үндэр дүнгүүдhээ мүндэлhэн сэдьхэлэй баяр асардаг. Иимэл хадань ажалай hайндэртэ ганса хүдэлмэрилэгшэд бэшэ, харин бүхы арад зомнай—эдир залуушуулhаа эхилээд, хүндэтэ ветеранууд хүрэтэр хабаададаг гээшэ. Ажабайдалай хатуу шанга шалгалта гаталhан ветерануудай залуушуулда үндэр харюусалгын, гурим журамай жэшээ харуулха байhаниинь элитэ. Эбтэй эетэй энэ хамтын ажалай дүлэн соо ниитын үйлэдбэриие хүтэлбэрилгын шэнэ гүримүүд—хамтын, бригадна, гэр бүлын подряд, ажахын тоосоон hайн талануудаа харуулха зэргэтэй, тэдэниие бодото байдалда ашаглажа, эсэсэй эрхим дүнгүүдые түйлаха аргатайбди. Энээн тухай партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүд дотор эли тодоор хэлэгдэнхэй.

Коммунис субботнигой үндэр хэмжээнэй эмхидхэлтэйгээр, хэрэг бүтээмжын, политическэ эдэбхиин оршондо үнгэрхын тула партийна хүтэлбэрилэгшэд, коммунистнууд бүхы юумэ хэхэ уялгатай.

— «СОВЕДҮҮДЭЙ ОРОНОЙ АЖАЛШАДІ ОРОНОЙНГОО СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКА ХҮГЖЭЛТЫЕ ХУРДАДХАЖА, ОБЩЕСТВОЁО ТОН ШЭНЭ ШАТАДА ГАРГАЯ, КОММУНИС ҮГ ЗОРИЛГОНУУДЫЕ ИЛАН МАНДУУЛАЯ!» — гэhэн партиин Центральна Комитедэй Уряада харюусан, мүнөөдэрэй субботнигые эгээн үндэр бүтээсэтэ ажалаараа тэмдэглээл!

Советскэ Союзай ажалшад! Экономическа хүгжэлтын бүхы арга нөөсэнүүдые үргэнөөр хэрэглээбди! Эрхим шанар, гамтай алмалта, арьбалалта, бата журам хадаа урагшаа хурдан түргэнөөр дабшалтын эрхэ нүхэсэл мүн!

[КПСС-эй ЦК-гай Уряануудhаа]

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаhанай фабрикада коммунис субботнигой үдэр бүхы хүдэлмэрилэгшэдынь нэгэ хүн шэнгээр ажалдаа гаража, үндэр бүтээсэ түйлахаар зорингоно. Тиигэжэ субботнигто олоhон 120 мянган түхэригөө XII табан жэлэй жасада оруулха байна. Тиихэдэ 120 хүн фабрикынгаа газаа, дэсоохоне сэбэрлэхэ хабаадаха. 30 хүн хүүгэдэй комбинадые шэрдэн гоёолгодо хубитаа оруулха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ВЛКСМ-эй гэшүүн, оёдолшон Лариса Халанова субботнигой тоосоогоор хүдэлжэ байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

БЭЕЛҮҮЛХЭ

Манай ажахын хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд коммунис субботнигто хабаадахаа нэгэн дуугаар мэдүүлнэ. Энэ ажалай hайндэртэ бүхыдөө 700 гаран хүн хабаадаха. Тэрэнэй 205 хүнэйнь олондо өөдэшэнөө ажал дээрэ, 39-нинь hүрин, тосхонуудаа болбосон тухэлтэй болгохо хүдэлмэридэ хүдэлхэ байна.

«Улаан субботник» үдэр дүн хэмтэ 26 центнер hүн hаагдаха, 8 центнер мяхан үйлэдбэрилэгдэхээр, 1500 hурэаг бэлэдхэгдэхээр, 600 тонно наг шабхаа, 60 тонно минеральна түгэжүүгдэхээр, 80 гектар нуга сабшалан шулуу шахахаар, гурбан километр зааша барилгахаар, малай гүүрэ, фермэ, отаранууды 240 центнер тэжээл зөөгдэхөөр хараалагдана.

Коммунис субботнигой үдэр бүхыдөө 5610 түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдэхэ, тэрэнэйнь 1100 түхэригынь арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада оруулагдаха байна.

М. АЮРОВ,
Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь.

ЭД БАРАА ЭЛБЭГ ДЭЛГЭРЭЭР

Республикын ниислэл хотын промышленна предприятинуудай дэргэдэхи арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргадаг цехүүд ажаhуудалай хэрэгсэл бараануудые гаргаха Комплексно программатай зохилдуулан бүхы хүдэлмэреэ ябуулна. Ленинскэ коммунис субботнигой үдэр «Улаан-Үдэ» городой промышленностиин бүхыдөө 1 миллион гаран түхэригэй арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха. Энээнэй ехэнхи хубинь—800 мянган түхэригэй эд бараан Октябрьска районой гаргана. Ойлгосотойл даа: эндэмнай хүнгэн промышленностиин шэглэлтэй нарин сэмбын комбинат, гадар трикотаж хубсаhанай фабрика гэхэ мэтэ предприятинууд оролсоно ха юм. Железнодорожно районойхид ажалай hайндэрэй үдэр 79 мянган, харин Советскэ районойхид 115 мянган түхэригэй эд бараа гаргаха түсэбтэй.

...Модо болбосоруулгын станогой дэргэдэ толгойгоо үндыгөө тухайгүй ажалнаха байhан столяр-станочнигуудтай дүтэлэбди. Эдэнэй мүнөө уралан бүтээжэ байhан хүүгэдэй модон оронуудые дэлгүүрнүүд хүлеэжэ байна. Энэ цехэй хүдэлмэрилэгшэд Н. И. Климов, А. В. Мащенко хоёртой бишыхан забhарлаал үедэ хөөрэлдэбэбди.

—Шанар тушаа асуудал тон шухаг гэжэ ойлгонобди. Ажалай түрүү онол аргануудай hургуули цехэймнай дэргэдэ эмхидхэгдэнхэй. Тэндээ ехэл hайнаар зүбшэн хэлсэжэ, хүүгэдэй унтадаг оронуудые уран гоёор, бүхөөр уралан дархалха ёhотойбди гэжэ хэлсээ hэмди. Арга ноосэнүүдээ hайсал хэрэглэхые оролдообди,—гэжэ Н. И. Климов хөөрэнэ.

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой модо болбосоруулгын цехэй дэргэдэхи арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргадаг участогайхид—4 бригадын гэшүүд харюусалгын ехэ, hайндэрэй арюухан мэдэрэлтэйгээр субботнигто ерээ гэжэ ойлгохоор. Кресло-оронуудые бүтээжэ гаргадаг бригадын бригадир Владислав Юн, унинэй хүдэлмэришэд В. И. Помулев, В. Г. Дружинина гэгшэд энэ бүри коммунис субботнигой үдэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажалнаха гарадаг.

—Субботнигой үдэр 6 янзын эд бараа үйлэдбэрилхэ гаргахабди. 1986 ондо, нёдондоной хидо орходоо, продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 5,6 процентээр дээшэлхэ жэшээтэй. Гараар хэдэг ажалнай мүнөө дээрээ 45 процентдэ хүрэнэ. Үрэмдэлгын, мүн түхэрэен модо бэлэдхэдэг станогүүдые тодхообди.. Үдэр бүри үйлэдбэриин ерээдүй тухай hанаагаа зобохо ёhотойбди,— гэжэ цехэй начальник Г. П. Баклушин тобшолоо бэлэй.

Ерээдүй тухай бодомжотойгоор, ехэ хүсэл эрмэлзэлтэйгээр субботнигой үдэр хүдэлжэ гарагшад хэдэн мянган түхэригэй эд бараа гаргажа, худалдаа наймаанда эльгээхэ.

Манай корр.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА-86

ХЭЗЭЭШЬЕ ГАРАХААР БЭЛЭН

...хон болзорто үнгэргэг... ...hаа, энэмнай тон ха... ...лай, халуун хүдэлмэ... ...нэгэн гэжэ тоолог... ...дэмы бэшэ. Хабарай ...эртээнhээ hайнаар ..., тэрэниие саг сооhь, ...шанартайгаар үнгэргэ... ...үндэр баян ургаса аба... ...hуури табигдадаг. ...шье энэ жэлэймнай ...тарилга онсо удха ша... ...Агропромышленна ком... ...хүтэлбэрилгые шэнэд... ...хаха, ажахые эрхи... ...онол аргануудые улам ...hайжаруулха ехэ ...табигдаад бай... ...ажалай хүдэлмэ... ...бүхы юумэндээ эрид ...хэхэ, нэн түрүүн ...шанарые hайжа...гой болоно. ...механизаторнууд тү...лэжэндэ хабарай тарилгада бэлдэхэhээ эхилээд, тарилгын хүдэлмэри ябуулха хүрэтэрхи бүхы ажалаа шэнэ эрилтын ёhоор эмхидхэхэ гэжэ оролдоно.

Тарялан дээрэ хүдэлгэгдэхэ бүхы трактор, машинануудынай гол түлэб саг соогоо заhабарилагдаа. Хэнэйшье мэдэhээр, техникын хээрэ гараад эбдэржэ, hаатажа байхагүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэгдэхынь тула тэдэниие эрхим hайнаар заhабарилха хэрэгтэй. Тиимэhээ бидэ эгээл дүршэлтэй бэрхэ механизаторнуудые техникэ заhабарилгада табидагбди. Гадна хүнүүдэй мэргэжэл шадабариhаа, дүй дүршэлhөө баhал нилээд ехэ юумэнэй дулдыдадагынь мэдээжэ,

Эдэ бүгэдые хараада абажа, манай колхозойхид энэ жэлэй хабарай тарилгада хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар бэлдэхын тула ехэ оролдолго гаргаа.

Жэшээнь, Шулуутын тракторно-тарялан ажалай бригадые (бригадирынь П. Б. Янданов) абаад үзэе. Эндэ жэл бүхэндэ техникээ эрхимээр заhабарилаад, тэдээндээ өөhэдөө хүдэлжэ, хабарай тарилгые богони болзорто эрхим шанартайгаар дүүргэхэ, найдамтай hайн ургасын үндэhэ hуури табиха хэрэгтэ ехэ хубита оруулдаг механизаторнууд эндэ олон. Тэдэнэй дундаhаа трактористнар И. Б. Шобоев, Р. Д. Манзарханов, С. Ш. Холхоев, Д. С. Ошоров, В. Б. Халангуев болон бусадые онсолон нэрлэжэ болоно. Механизаторнуудай туhалагшад — МТМ-дэ хүдэлдэг слесарь П. Д. Шотхоноев, гагнууршан А. Л. Хундоев, дархашуул Д. Г. Захаров, С. Д. Шобоев гэгшэд энэ жэлдэшье техникэ заhабарилгын ажалда онсо шалгарна.

Ажахыда тракторист бүхэн өөhэд өөhэдынгөө тракторнуудые заhабаридаг заншалтай юм. Юуб гэхэдэ, хүн өөрынгөө тракторые хэнhээшье үлүүгээр мэдэхэ, ямар юумэнэйнь дутуу дундые, хуушарха муудаха болоhые тодоор хаража ябана ха юм. Ушар иимэhээ тэрэниие бэдэржэ, үни удаан носолдожо байнгүй, абаhаар заhабарилна бшуу. Өөрөө тракторaa жолоодожо хүдэлхэ hэн хойно, тэрэнээ баhал hайн шанартайгаар, түргэнөөр заhабарилхаяа оролдохо болоно.

Иигэжэ колхоздо бүхы трактор, машинанууд хабарай тарилгын ажалда бэлэн болгогдожо жагсаалда табигданхай. Түсхайлбал, 68 сеялкэ, 21 плуг, 19 культиватор, хартаабха hуулгадаг 4 агрегат байгша оной бүри февралиин 23 болотор заhабарилагдажа бэлэн болгогдоо hэн. Эндэ үшөө ямар арга хэрэглээбибди гэхэдэ, заhабарилгын бүхы орёо нарин хүдэлмэриие МТМ-эйн мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдтэ даалгаабди. Илангаяа двигательнүүдые, түлишэ-тоhодолгын аппарадуудые, бусадшье орёо нарин зүйлнүүдые тэдэнэр тон хангалтатайгаар заhабарилдаг байна. Юунэйшье болоо hаа, тэдэнэр техникые хүсэд заhабарилангүй, hайса хүдэлгэжэ үзэнгүй ажалда нэгэтэшье гаргадаггүй. Заhабарилагдаhан техникэ наринаар шалгагдажа, тодорхой сэгнэлтэ үгтөөд, бэлэн болоhоной жагсаалда табигдадаг. Дүй дүршэлтэй бэрхэ хүнүүдэй оролдолгоор лэ хуушарhан, хэрэгhээ гараhан шахуу К-700 түхэлэй нэгэ трактор hайнаар заhабарилагдажа, хабарай тарилгын үедэ хэрэглэгдэг, аргатай болоо. Энэ хадаа механизаторнуудай өөhэдынь үүсхэл болоно. Иимэ нэгэшье трактор үлүү бэлдэгдээд байхадаа, нилээд ехэ ажал бүтээхэ бшуу.

Эдэ үдэрнүүдтэ тарялангда гараха машинануудые агрегадууд болгожо холбонобди. Мүн тэдэниие хүдэлгэжэ туршанабди. Зааханшье дутуу дундануудай элирүүлэгдэхэдэ тэрэ дары техникээ дахин МТМ-дэ оруулнабди. Дахинаа заhабарилхада хүнүүд түлбэри абангүй хүдэлдэг. Энэнь заhабарилагшадые ажалдаа тон харюусалгатай болгоно.

Мүнөө шалгажа үзэхэдэ Шулуутын, Тоорын, Зүүн Мориной отделенинүүд хабарайнгаа тарилгада бүхы юумэеэ hайнаар бэлдээ гэжэ комиссяар сэгнэгдэбэ.

Имагтал хүдөө ажахын техникэ заhабарилха, техническэ харууhа хэхэ районой түсхай предприяти мүнөө хүрэтэр ажахынуудые запасной хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангажа үшөөл шаданагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Районой агропромышленна нэгэдэл энэ асуудалые hайнаар шиидхэхэ ёhотой.

А. ХАЛУДОРОВ,
Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад инженер.

ХАЛУУН ЗҮРХЭНЭЙ УУЛЗАЛГАНУУД

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-эй ниислэл хото hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Хабарай урин дулаахан сагай хэды оройтобошье, үйлсэ гудамжанууд болон талмайнуудынь гоё hайханаар hалбаран сэсэглэнэ. Парти болон республикын арад зоной ажабайдалда болоно байhан гайхамшагта үйлэ хэрэгэй — СЕПГ гэй XI съездын эхилхын урда тээхэнэ хото городые шэмэглэhэн тугууд, уряа лозунгнууд, транспарантнууд, оршон байдалые бүри hүр жабхалантай болгоно.

СЕПГ-гэй XI съездэ хабаадахаяа ерэhэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев апрелиин 16-най үдэhөө хойшо Берлин соогуур ябажа хараба. ГДР-эй ниислэл хотодо ажаhуугшад совет хүтэлбэрилэгшые баяр баясхалантайгаар, хүндэмүүшэ халуунаар угтаhан байгаа.

М. С. Горбачев К. Марксын болон Ф. Энгельсэй мемориалай дэргэдэ ошожо, венок табиба. Тэрэ городой түбэй хубиие, Академиин гол талмай дээрэхи архитектурна ансамблиие, «Шаушпильхауз» гэжэ концертнэ залые хараба.

Үйлсэ гудамжануудта, талмайнууд дээрэ Берлинэй хүн зонтой хөөрэлдэhэн байгаа. Съездые үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтажа байнабди гэжэ ниислэл хотын ажалшад хөөрэбэ. КПСС-эй болон СЕПГ-гэй, хоёр ороной арадуудай хоорондохи али бүхы харилсаае үргэдхэн гүнзэгырүүлhэнэй ашаар эдэ амжалтанууд түйлагдаа гэжэ тэдэнэр хэлэнэ.

Бүхы республика соохидол адли, хото городто ехэ барилга хэгдэжэ байна. Эндэ мүнөө үеын байрын гэрнүүд, соёлой ажаhуудалай объектнүүд баригдана.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Марцан болон Хоеншенхаузен гэдэг районуудай шэнэ барилгануудые хараhан байгаа. СЕПГ-гэй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Фалтин партийна хуралдаае Марцанай ажалшадай ямар үрэ дүнгүүдтэйгээр угтажа байhан тухай хөөрэбэ. Социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ коммунистнуудай хабаадажа байhан тухай, түрүү техникэ болон hайн технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ, тэдэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай, хүнүүдэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриин түхэл шэнжэнүүд, онол аргануд тухай хөөрэhэн байгаа.

М. С. Горбачев ГДР-эй Гүрэнэй хилын гарадаг Бранденбургска үүдэнэй дэргэдэ ошожо, хилэ сахигшадтай уулзаhан, хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табиhан байха юм.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Миттаг, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин Берлинскэ окружкомой нэгэдэхи секретарь Г. Шабовский, Берлинэй обер-бургомистр Э. Крак гэгшэд М. С. Горбачевтой хамта ябалсаба.

СЕПГ-гэй XI СЪЕЗД

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин XI съезд апрелиин 17-до эндэ нээгдэбэ.

Делегадууд — ГДР-эй хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашанай ба интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэд hайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэhэн Республикын ордон соо суглараhан байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци, бусад коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай, социалис, революционно, демократическа, арадай сүлөөрэлгын партинуудай ба хүдэлөөнүүдэй делегацинууд коммунистнуудай хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадана.

Съезд СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй тоосоое, 1986 — 1990 онуудта ГДР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэхэ, партиин хүтэлбэрилхы органуудые hунгаха юм.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Э. Хонеккер XI съездэ СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэбэ.

КПСС болон бусад социалис оронуудай аха дүү партинуудтай СЕПГ эбдэршэгүй бата хани барисаатай юм гэжэ тэрэ хэлээ. СЕПГ хадаа уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата бэхи хубинь болоно. Социализм болон коммунизмын hайн hайхан үг зорилгонуудай түлөө тэмсэхэ гээшэ бидэнэртэ нэрэ хүндын хэрэг, нангин уялга, бүхы ажабайдалай удха шанар мүн.

Дэлхэйн политикын асуудалнуудта Советскэ Союзай эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандалга, 2000 он хүрэтэрхи үедэ хүн түрэлтэниие бүхы зүйлэй ядерна буу зэбсэгhээ сүлөөлхэ, уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха талаар шэглүүлэгдэhэн тэрэнэй үргэн ехэ үүсхэлнүүд уласхоорондын хүгжэлтэдэ шэнэ шата нээхэ байна. Нүхэр М. С. Горбачевой найруулhан, КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаhан дурадхалнуудые бүрин хүсэдөөр hайшаанабди, тэдэниие бодото байдалда бэелүүлгэдэ хабаадалсанабди. Буу зэбсэггүй, хүсэрхэлгэгүй, эб найрамдалта хүгжэлтынгөө харгы замууд тухай асуудалые арад бүхэнэй сүлөөтэйгөөр шиидхэдэг манай амгалан тайбан байдалай үг зорилгодо тэдэ гүйсэд харюусана.

Съездын хүдэлмэрилхэ үдэрнүүдтэ Москвада М. С. Горбачевтой уулзаха үедөө бидэ манай партинуудай болон гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае гүнзэгырүүлхые, СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай комплексно программые бэелүүлгэдэ, социалис хани харилсаата оронуудай нэгэдэлые, жагсаалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр үүргэ нүлөө үзүүлхые шиидэнхэй байhанаа тэмдэглээ hэмди. Нэн түрүүн 2000 он хүрэтэрхи үедэ эрдэм, техникын, үйлэдбэриин талаар харилсаагаа хүгжөөхэ удаан болзорой программа соо хараалагдаhан үргэн ехэ холын хараата проектнүүдые манай хоёр орон бэелүүлжэ эхилхэ байна.

Агуухэ революционно түйлалта болохо КПСС ба СССР-тэй аха дүүгэй холбоо барисаамнай хэлбэришэгүй юм гэжэ партиин XI съездын трибуна дээрэhээ үшөө дахин батална-бди гэжэ Э. Хонеккер мэдүүлбэ. Энэ холбоон хадаа манай амжалтануудай үндэhэ hуури, манай бүхы арадай үнэн хэрэг болоно. Европодо, мүн ондоо тээгүүршье бусад социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо үргэнөөр хүгжөөжэ байнабди.

В. И. ЛЕНИН. АЖАЯБАДАЛАЙ ХУУДАhАНУУД

«Хүлгөөтэ байдалай болон тэмсэлэй жэлнүүд. 1907—1917 онууд» гэhэн гурбан серитэй шэнэ фильм Владимир Ильич Ленинэй ажаябадалай хуудаhануудые харуулна. Энэ неделидэ харуулагдажа эхилhэн телевизионно лечтэ шэнэ революционно хүгжэлтын үедэ партиие бэхижүүлхэ талаар тэрэнэй теоретическэ болон практическа асари ехэ хүдэлмэри хэhэн тухай, дэлхэйн түрүүшын дайнай үедэ большевигүүдэй бэелүүлhэн ажал ябуулга тухай хөөрэнэ.

Картинын режиссер — РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат В. Лисакович, сценариин авторнууд — А. Новогрудский, Ю. Каравкин түүхын үргэн ехэ материал энэ картина соогоо хэрэглэhэн байгаа. Эдэнь В. И. Ленинэй зохёолнууд, бэшэгүүд, гар-бэшэгүүд, дурсалганууд, кинохроникын кадрнууд, фото-зурагууд болоно.

Кинематографистнуудай шэнэ хүдэлмэри «В. И. Ленин. Ажаябадалай хуудаhанууд» гэhэн телевизионно лентэнүүдые үргэлжэлүүлнэ. Түүхын тодорхой нюурнуудhаа актернууд хөөрөө хэнэ. СССР-эй арадай артистка Л. Чурсина, РСФСР-эй арадай артист Н. Губенко болон бусад фильмүүдтэ хабаадана.

(ТАСС).

СССР-hээ МОРДОБО

Швециин Премьер-Министр И. Карлссон hамгантаяа апрелиин 17-до Москваhаа мордобо. Совет правительствын уряалаар тэрэ хани ёhоной албанай хэрэгээр манай орондо ерэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков hамгантаяа, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Н. В. Талызин болон бусад түсхай тушаалтад аэродром дээрэ Швециин правительствын толгойлогшые, тэрэнэй hамгые үдэшэбэ.

(ТАСС).

ЭРИЛТЭЕЭ ШАНГАДХАХА — ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ — ДЭБЖЭЛТЭ ХАНГАХА

КПСС-эй Баргажанай райкомой хоёрдохи пленум болоһон, «КПСС-эй XXVII съездын дүнгүүд болон районой партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. Бадмаев элидхэл хээ.

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, «коллектив бүхэндэ бүхы кадрнуудта шанга эрилтэ табиха эрхэ байдал тогтооһон, дутуу дунданууда дары түргэн усадхаха гэжэ мүнөө партийна организаци бүхэнэй эгээл шухала зорилго болохо ёһотой гэжэ элидхэлшэ онсо тэмдэглэбэ.

Районой промышленностиин ба хүдөө ажахын үнгэрһэн табан жэл соо яһала хүгжэһэн, мүнөө үеын байдал элеэр харагдаба. Жэшээлхэдэ, арбан нэгэдэхи табан жэл соо районой предприятинууд товарна продукци гаргалгые 9 процентээр, ажалай бүтээсые 15,1 процентээр дээшэлүүлээ, арад зоной үргэн хэрэглээжын эд бараа гаргаха түсэб 10 процентээр үлүүлэгдээ.

Баргажанай леспромхозой коллектив тоггууритай һайн үрэ дүнгүүдые туйладаг байгаа. Харин Онёогой леспромхоз элдэб шалтагаануудһаа боложо, ходо гээгдэлдэ ороно. Загаһанай, мяханай ба эдеэ хоолой комбинадууд, хилээмэнэй ба тоһоной заводууд түсэбүүдээ дүүргэдэг байбашье, продукциин шанар һайжаруулха, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар урагшаа алхам хэжэ шадаагүй.

Мүнөө шэнэ табан жэлэй эхиндээ ажалша коллектив бүхэн партиин съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, түсэб ба социалис уялгануудаа заабол дүүргэхэ зорилго урдаа табиха уялгатай. Гэбэшье зарим коллективүүд эрэй шамай ябадагаа үнгэрһэн хоёр һарэ соо дахин гэршэлбэ. Жэшээлхэдэ, загаһанай комбинат ба Онёогой леспромхоз үнгэрһэн хоёр һарын түсэбүүдые дүүргэжэ шадаагүй. Саашадаа нимэрхүү ябадалнуудтай эбсэжэ эрхэгүйбди, хүтэлбэрилэгшэд ба партийна организацинууд секретарьнар зохихо хэмжээнүүдые дары түргэн абаха гэһэн эрилтэ табинэбди гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Орооһо тарилгын ургасын бага, үбһэ тэжээлэй багаар, муугаар бэлэдхэгдэдэгһээ боложо, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын, гүрэндэ худалдалгын хэмжээн ахир байна. Энэ талаар үнгэрһэн табан жэл соо партиин райком хэдэ хэдэн хэрэгтэй хэмжээнүүдые абаа.

Жэшээлхэдэ, Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын, «Востокгипрозем» институудуудай эрдэмтэдэй ба мэргэжэлтэдэй туһаламжаар газарай хүрьһэн шэнжэлэгдэжэ, агрохимическэ картограмма табигдаһан, сабшалан ба бэлшээриин газарай геоботаническа шэнжэлэл хэгдэһэн, газарай хүрьһэ хамгаалха зональна гурим нэбтэрүүлэгдэһэн, паар дээрэ шэниисэ тариха түрүү технологи туршалга гараһан байна. Тиихэдэ Хүнтэйн урэжэлтэ таряалан һалхинһаа хамгаалха зорилготой Хүнтэйн леспромхоз болгогдоо.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ талха таряанай ургаса хараа байса дээшэлжэ, район гүрэндэ таряа худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаа гэхэ гү, али 71 мянган центнерэй орондо 122 мянган центнер худалдаа. Уланай ба Хилганын колхозуудай таряашад үндэр ургаса туйлаа.

Зүгөөр жэл бүри 250—280 мянган центнер орооһо үйлэдбэрилхэ зорилго мүнөө бэелүүлхын түлөө түрүү технологёор тарилга хэхэ, энэ жэлдэ 4 мянган гектар паар дээрэ шэниисэ иимэ аргаар тариха зорилго, хартаабха ба овощ тарилгада эхэ анхарал хандуулха эрилтэ табигдана.

Ниитын малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха асуудал шиидхэгдээгүй байһаар. Тиимэһээ нуга сабшалан һайжаруулжа, баян ургаса ургуулха ажалда гол анхарал хандуулагдаха болоно. Тэжээлэй шанар зарим тэды һайжараашье һаа, түрүү технологи хэрэглэхэ, нэбтэрүүлхэ хэрэг муугаар ябуулагдана.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар районой ажахынууд ехэ гээгдэлдэ оронхой. Иимэ байдалтай саашадаа эбсэжэ болохогүй. Мал ажал хүгжөөхын тулада саашадаа малай үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри холын хараатайгаар ябуулха, энээнэй үндэһэн дээрэ һайн үүлтэрэй тугалнуудые түлжүүлхэ, худалдан абажа, ерээдүй сагта үүлтэртэ малай гүүртэ ба фермэнүүдые бии болгохо, Карл Марксын нэрэмжэтэ, Хилганын колхозуудта һайн үүлтэрэй хонидой бригадануудые эмхидхээд, бэшэ ажахынуудта тараадаг болохо зорилго бэелүүлхэ саг ерээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан Баргажанай совхозой директор Н. Д. Шелковников съездын шиидхэбэринүүд дээр зоригжоһон совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй байгша оной нэгэдэхи квартал соо туйлаһан амжалта тухай элидхээд, шиидхэхэ гол асуудалнууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтобо.

Совхоздо тэжээлэй ургамалнуудай ургаса эрид һайжарнагүй. Энээнэй нэгэ шалтагаан гэхэдэ, хуушарһан уһалууриин техникэ ба түхеэрэлгэнүүд болоно. Энэ талаар уһалууриин системын управлениин ажахыда туһаламжа үзүүлдэггүй байһаниинь шүүмжэлэгдээ. Һү һаалиин комплексые оньһожоруулха ажал унжагайрһаар. Эндэ РАПО ба тэрэнэй мэргэжэлтэд ехэ зэмэтэй.

— Манай коллектив соо съездын материалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ ехэ һонирхолтой ершон байдалда үнгэрнэ. Партиин табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ямар хубитаяа оруулха байһанаа хүн бүхэн мэдэнэ,— гэжэ Онёогой леспромхозой модо зөөдэг автомашинын жолоошон В. К. Оскорбин хэлээ. — Зүгөөр манай коллектив ходо гээгдэлдэ ородог муушуулай тоодо ябана. Теэд энээнэй бодото шалтагаан юун гээшэб?

Энэ асуудалда харюусахадаа, үгэ хэлэгшэ модо отолдог газарай холо болоһон, хэдалиг газарта модо унагаадаг дээрэһээ модошодой хүдэлмэриин хүндэ, кадрнуудай дуталдадаг, технологическа журамай һула байһан шалтагаануудые дурдаа. Зүгөөр «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэри, леспромхозой дирекци хэмжээнүүдые абажа байна. Тиимэһээ хэды хүндэ хүшэр байдалда оробошье, түсэб дүүргэхын түлөө булта оролдохобди гэжэ жолоошон түгэсхэлдөө мэдүүлээ.

Хүдэлмэришэдэй томо һууриин Баргажанай-Адагай поселково Соведэй түрүүлэгшэ И. И. Богатых нютагай Соведэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар ябуулдаг ажал хэрэгүүд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Посёлогой ажалшадай бүхы хэрэглэмжэнүүдые хангаха, бии байһан дутуу дунданууды усадхаха талаар таарамжатай хэмжээ ябуулгануудые абаха дурадхал оруулаа.

Ниитын малай ашаг шэмэ бүхы ажахынуудта жэгдэ дээшэлүүлхэ, малай үүлтэр һайжаруулха шухала асуудалнууд тухай РАПО-гой ахамад зоотехник Л. Н. Иванов хэлэхэ зуураа, хараалһан хэмжээ ябуулгануудые хайшан гэжэ дүүргэхэ тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Баргажанай-Адагай загаһанай комбинадай директор А. С. Чемакин, Карл Марксын нэрэмжэтэ ба Уланай колхозуудай парткомуудай секретарьнар Б-Ж. Ш. Доржиев, В. С. Бадмаев, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Гребенщиков гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, Буряадай АССР-эй КГБ-гэй түрүүлэгшэ Г. И. Верещагин пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар пленумдэ хабаадагшад зохихо тогтоол баталан абаба.

Н. ГАЛДАНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой пленум боложо, «КПСС-эй XXVII съездын дүнгүүд болон районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Лубсандоржиев элидхэл хээ.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд ажал хэрэгүүдээ бодото шүүмжэлэлтэйгээр хаража, дутуу дунданудаа сэхэ нэрлэһэн байна. Хүдэлмэридөө элдэб алдуу, эндүүтэй хүтэлбэрилэгшэд — коммунистнуудай нэрэнүүд пленум дээрэ нэрлэгдэжэ, дутуу дунданудынь заагдаа. Гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэгүй, малай гарзада opoxo хэрэгтэ тэдэнэр зэмэтэй гээд шүүмжэлэгдээ.

Районой промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ зарим тэды амжалтанууд туйлагдаа. Модо бэлэдхэдэг томо ажахы болохо Хүртэйн леспромхоз байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Кварталай түсэбһөө гадуур 9300 кубическа метр модон бэлэдхэгдээ. Гэхэтэй хамта леспромхозой директор Н. Н. Арефьев, парткомой секретарь Н. М. Буравлев гэгшэд модошодой ажал эмхидхэхэ, хүнгэдхэхэ, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар хэмжээнүүдые абаагүй байна. Хүн бүхэндэ абажа харахада, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари дүүргэгдэнэгүй. Энээнһээ уламжалан, модо бэлэдхэдэг 21 бригадын оройдоол 10-ниинь даалгагдаһан түсэбөө дүүргээ. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд бригада бүхэнэй ажал нэгэ жэгдээр эмхидхэжэ шаданагүй. Хабар-зунай үедэ модо зөөхэ харгы заһабарилагдаагүй байһаар. Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд ажахыгаа комплексно гуримаар эрхилхэ асуудалнуудые шиидхэхээр болоо гээд тэмдэглэгдээ.

Хүдөөгэй ажалшадые худалдаа наймаанай талаар муугаар хангадаг байһанайнгаа түлөө Хэжэнгын райпо шанга шүүмжэлэлдэ ороо. Олон ажахынуудай түбтэ столовонууд хүдэлнэгүй, эд бараан хомор байна. Худанай совхозой директор Ц. А. Рабданов бэлэдхэлэй конторын хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлээ. Юуб гэхэдэ, нёдондо ургуулагдаһан овощ болон хартаабха худалдажа абаха аргагүй байгаа юм. Энэ жэлдэ иимэ юумэнэй болохогүйн тулада эртээнһээ хэмжээнүүдые абаха ёһотой болоно.

Пленум дээрэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар шухала хөөрэлдөөн болоо. Гүрэндэ мяха, һү, нооһо худалдаха үнгэрһэн табан жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй. Гэбэшье мяха, һү худалдаха байгша оной түрүүшын кварталай түсэб дүүргэгдээ. Энээнтэй хамта «50 лет Октября», Загаһатын, «Первомайский» совхозууд гүрэндэ һү, Могсохоной совхоз мяха худалдаха түсэбөө дүүргэбэгүй. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, дурдагдаһан совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд түсэбтэ даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ талаар бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые абаагүй байна.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар ехэ дутагдалнууд бии гээд тэмдэглэгдээ. Таряалан, сабшалангай ургаса бага. Загаһатын, «Первомайский» совхозууд илангаяа шалгарна. Үнгэрһэн табан жэл соо дунда зэргээр таряалангай гектар бүриһөө оройдоол 4—5 центнер орооһо хуряажа абаһан байна. Эдэ ажахынуудта газар таряалан эрхилхэ хэрэгтэ бодото анхарал хандуулагданагүй.

Иимэ дутагдал усадхаха талаар партиин райком хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ эхилээ. Март һарада ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдые, партийна организациин секретарьнарые, ахамад агрономуудые, мелиораторнуудые суглуулжа, хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай эрдэмтэдтэй хамта ургаса яажа дээшэлүүлхэ тухай ехэ зүблөөн үнгэргэгдэһэн байна. Мүнөө иигээд хабарай тарилгын урдахана механизаторнуудтай хөөрэлдөөн болохонь.

1990 ондо район бүхыдөө 2500 тонно орооһо, 2000 тонно хартаабха, 600 тонно овощ абадаг болохо зорилготой. Энээниие бэелүүлхын тула, нэн түрүүн газар таряалангаа һайнаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой.

Пленум дээрэ байгша оной хабарай тарилгада хэр бэлэн байһан тухай хөөрэлдөөн болобо. Энэ асуудалаар Чисаанын совхозой отделениие эрхилэгшэ А. С. Елистратов, Худанай совхозой директор Ц. А. Рабданов гэгшэд үгэ хэлэжэ, РАПО-гой заһабарилгын-техническэ предприятида тракторнуудые тон муугаар заһабарилдагые шүүмжэлээ.

Малшадай урда энэ табан жэлдэ баһал орёо зорилгонууд табигданхай. Эдэниие бэелүүлхын тула тус һалбари дээрэ эрид хубилалтануудые туйлаха хэрэгтэй. Һү һаали дээшэлүүлхэ, түл олоор абаха, гүрэндэ һайн мяха худалдаха ёһотой болоно. Энэ талаар нөөсэ арга боломжонууд бии. Гэбэшье тэдэ муугаар хэрэглэгдэнэ. Мүнөө малшадай, харюусалгатай хаһа оронхой. Абаһан түл түрэсэеэ гарзада оруулангүй ногоон дээрэ гаргаха гээшэ шухала. Энээн тухай, «Первомайский» совхозой отделениие эрхилэгшэ Г. Ф. Вставская, Загаһатын совхозой директор Д. Б. Батомункуев, Чисаанын совхозой парткомой секретарь С. Р. Баяндуев болон бусад хэлээ. Тиихэдээ РАПО-гой зооветмэргэжэлтэдэй муугаар хүдэлдэгһөө боложо, малай үүлтэр һайжаруулагданагүй, ашаг шэмэнь доогуур байна, эдэ жэлнүүдтэ бүришье доошолоо гээд тэмдэглэгдээ.

Тэрэшэлэн «Бурятс[...] управлениин оньһожор[...] дамал нүүдэл колон[...] районой сельхозхимиин, уһа[...] лууриин системэнүүдэй [...] равлениин хүдэлмэри шүү[...] жэлэгдээ. Эдэнэй хүтэлбэ[...] лэгшэд ажахынуудтай [...] холбоотойгоор, нэгэ зор[...] тойгоор ажалланагүй. Хүд[...] найнгаа зан орхёогүй, [...] дынгөө урдахине хараг[...] һаар. Хэлсээнэйнгээ [...] гүйсэд һайнаар дүүргэ[...] Агропромой урда табиг[...] эрилтэнүүдэй ёһоор [...] хүдэлмэриеэ хубилган [...] хэ, хүдөө ажахын про[...] нуудые үйлэдбэрилгые [...] даал һаа ехэ болгожо, [...] һайн үрэ дүнгүүдые туй[...] гэһэн нэгэл зорилготой[...] ажахынуудтай суг хамта [...] лаа ябуулха ёһотой. [...] үедэ эдэ эмхинүүдэй хүт[...] бэрилэгшэд ажахынуудай [...] дэлмэриин дүнгүүдээр һо[...] ходоггүй байһаар.

Хүдөөдэ гэр байра ба[...] ха асуудалаар ехэ хөө[...] дөөн болобо. Олон ажа[...] нууд өөһэдөө барилга х[...] гүй. Ушхайтын, Худанай [...] хозууд өөһэдын шилор[...] шьегүй байха юм. Гэр [...] раһаа гадна хүдөө н[...] гуудта соёлой болон ху[...] ной хэрэглэмжэ хангал[...] ехэ барилга хэхээр бо[...] Зарим ажахынуудта [...] байранууд мууданхай, [...] барилагдахаар болонхой. [...] жэнгын дунда һургуул[...] багша, КПСС-эй райко[...] гэшүүн, А. Л. Жарико[...] район соо хүүгэдэй са[...] дай үсөөноор барирдад[...] һургуулиин һурагшадта [...] лай дүршэл олгохо хэр[...] мүртэйгөөр шиидхэгдэдэ[...] шүүмжэлээ.

Пленум хэлсэгдэһэн а[...] далаар тогтоол баталан а[...]

КПСС-эй обкомой б[...] гой гэшүүн, республи[...] КГБ-гэй түрүүлэгшэ Г. [...] Верещагин пленумэй хү[...] мэридэ хабаадажа, дэлгэр[...] гы үгэ хэлээ.

Г. БАЛЬЖИРОВ.

БАРИЛГАШАДАЙ ХЭШЭЭЛ

Барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин барилгашад үнгэрһэн табан жэлэй туршада Кабанскын районой олон тосхон элдэб түхэлэй объектнүүдые бодхооһон байна. Уран гартай барилгашад гансахан Селенгинск тосхондо соёлой байшан, спортын гоё һайхан байшан барижа, ашаглалгада үгөө юм. Мүн эндэ хүүгэдэй «Теремок» гэһэн сэад, мянга табан зуун номертой телефонно станцитай хэлхээ холбооной байшан, «Детский мир» магазин, хэдэн гэр байрануудые бодхоогоо.

Управлениин барилгашад Таргосхондо шубуунай фабрика, Байгал-Худари, Оймор һууринуудта малай байра, хэдэн гэрнүүдые ашаглажа, олоной зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэбэ.

Байгша ондо управлениин хүдэлмэришэд түрэл партиингаа XXVII съездын материалнуудые шудалжа, 1986 ондо — арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ — ажалай эрхим амжалта туйлаха зорилго урдаа табиба.

Управлениин хүтэлбэрилэгшэд — начальнигынь А. А. Климов, партийна организациин секретарь Г. С. Бузин — барилгын участогууд, объектнүүд дээрэ хүдэлэгшэдтэй уулзажа, КПСС-эй XXVII съездын документнүүдтэй танилсуулхын, ойлгуулжа үгэхын тула хүдэлмэри ябуулаа.

Барилга-хабсаралгын управлениин начальник А. А. Климов партийна организациингаа пропагандист юм. Тэрэ коллективэйнгээ экономико шудалдаг кружогойхидто партиин съездын материалнууд тухай хөөрэжэ үгэһэн, барилгын участогуудта ошожо, оронойнгоо хүгжэлтын саашанхи зорилго түсэбүүдтэй хүдэлмэришэдые танилсуулһан байна. Мүн управлениин инженернүүд Б. К. Солгалов, А. С. Спешилов, ахамад инженер Б. И. Марин гэгшэд «Манай нөөсэнүүд болон арга боломжонууд», «Партиин түсэбүүд — арадай түсэбүүд», «КПСС-эй XXVII съезд — социализмые наринжуулан һайжаруулгын съезд», бусад темэнүүдээр һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Партийна организациин агитаторнууд — участогуудай, начальнигууд В. И. Куклин, В. В. Жаркий, прорабууд — А. Г. Фрышкин, М. П. Мердуев инженер Н. И. Манькова, бусад ажалша коллективүүдэйнгээ дунда эмхидхэлэй, ойлгуулгамжын ехэ хүдэлмэри эрхилнэ, партиин шухала материалнуудтай хүдэлмэришэдые танилсуулна, барилгашан бүхэниие амжалтада уряална.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хабар Селенгинск тосхоной ажалшад далаад байратай шэнэ гэртэ нүүн орожо, тэрэнээ толлохоёо бэлдэжэ эхилбэ. Эндэнь наһар 60 байратай гэр, 100 хүнэй һууритай хамтын байра, хамһабариин ажахыда теплицэ ашаглалгада үгтэхэеэ байна. Саашадаа энэ тосхондо болон районой бусад ажахынуудта гэр байранууд, эдеэ хоолой магазин, соёлой шэнэ комплекс, профилактори, бусад барилгануудые бодхоожо эхилхээр тус управлениин хүдэлмэришэд хараална.

Б. СОТНИЧ.

МАЛААЖАЛ онсо тухайн һаһбари

1000 КИЛОГРАММ

Ниитын малай үбэлжэлгын эхин дээрэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абахадаа, Хойто-Байгалай районой ажахынуудай олохон һаалишад үнеэн бүхэнһөө 900—1000 килограмм хүрэтэр һү һаахаар зорилго хараалаа бэлэй. Тэрэ гэһээр нилээд саг үнгэрөө. Мүнөө районой совхозуудай арбан долоон түрүү һаалишад үбэлжэлгын эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1000 гаран килограмм һү һааһан тухайгаа баяртайгаар мэдээсэбэ. Эндэ «Тыйский», «Ангарский», «Эстония» совхозуудай һаалишад олон бии. Жэшээлбэл, «Эстония» совхозой үнинэй һаалишан Татьяна Баженова, «Ангарский» совхозһоо Ольга Сорокина, Надежда Жигжитова, Анна Кондратьева гэгшэд энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 1000 гаран килограмм һү абаа. Мүнөө район дотор һү ехээр һааха тэмсэл улам үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

А. ЕФРЕМОВ.

АМЖАЛТА ЖУРАМҺАА

Хүн бүхэнэй хүдэлмэридэ эрилтэ табиха, ажалай журам шангадхаха тухай КПСС-эй XXVII съезд дээрэ тон зүбөөр хэлэгдээ гээшэ. Тэрэшэлэн манай 2-дохи фермын һаалишад эдэ уг зорилгонуудые бэелүүлэн 660 центнер һү гүрэндэ тушааха гэһэн нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь холо уридшалан дүүргөө. Үнеэн бүриһөө 417 килограмм һү һааха түсэбтэй аад, 549 килограммда хүргэһэн алдартай. Фермын түрүү һаалишад Вера Хандуевна Аюрова, Анна Николаевна Савкина ажалдаа эрхим амжалта туйлана. Тэдэнһээ жэшээ абан, залуушуул, комсомолшууд Лариса Кадрикбетова, Светлана Цыдыпова, Валентина Дабаева гэгшэд баһал һайнаар ажаллана. Һаамхай үнеэдые адуулдаг коммунист Мунко Батомункуев, комсомолец Наиль Шамгунов гэгшэд ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг юм. Тэдэнэр болзор соонь үнеэдээ уһалдаг, тусхай рационой ёһоор малаа эдеэлүүлдэг байна. Тиимэһээ фермын коллективэй туйлаһан амжалтые тэдэнэр хубаалдаха дүүрэн эрхэтэй.

Жэлэй эхинһээ 112 үнеэн һаагдана, 89 тугал түлжүүлэгдэжэ байна, нэгэшье тугал гарзалаагүй. Энэ хүдэлмэридэ ветфельдшер Галина Цыреновагай оруулһан хубита ехэ гэжэ тэмдэглэхээр. Олон жэлдэ тугалшанаар ажалладаг Мария Бальжирова уялгаяа гүйсэд һайнаар бэелүүлдэг, ехэ харюусалгаяа мэдэрдэг ажалша хүн. Тугал бүхэнэйнь шэгнүүри сүүдхын 600 граммаар нэмэнэ. Июнь һара хүрэтэр үшөө 60 тугал абтахаар хүлеэгдэнэ.

Хэдэн жэлэй урда тээ гээгдэлһээ гарадаггүй манай фермын коллективэй мүнөө үеын амжалтада ямар юумэ ехэ нүлөө үзүүлээб? Нэн түрүүн ажалай шанга журам сахигдаа, мүртэйгөөр ажал хэдэггүй, архи, тамхи намнаад ябадаг хүнүүд гаргагдаа, тиихэдэ һаалишад, хүдэлмэришэд бүхэнэй харюусалга шангадхагдаа, мүн тэдэнэртэ ажаллаха, амарха тааруу зохид байдал тогтоогдоо, ажалшадай дунда коммунистнуудай тоо олошороо. Тиигэжэ ехэ юумэн хэгдээ, туһа хүргэгдөө гээшэ. Илангаяа малнай тэжээлээр гүйсэд һайнаар хангагдаа: үбэлжэлгын үедэ хүрэхэ үбһэн, силос, холимог тэжээл асарагдаа, сенаж дарагдаа. Ажалдаа архи уунхай ерэхэ ябадалнуудай усадхагдаһаниинь тон ехэ аша нүлөө ажалдамнай үзүүлнэ гэжэ онсолон тэмдэглэхээр. Буряадай АССР-эй габьята луговод И. М. Якимов партийна бүлэгэй хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргаа, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаа юм. Колхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд саг үргэлжэ манай ажалаар һонирхожо, ерэжэ байдагынь һайшаалтай. Колхозой түрүүлэгшэ Д. Д. Тушинов фермымнай ажал хүдэлмэридэ тон ехэ анхаралаа хандуулдаг байна. Тиихэдэ ахамад зоотехник О. Б. Будаев КПСС-эй XXVII съездын материалнуудаар эндэмнай хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм.

Үбэлжэлгын үедэ эмшэд ходо ерэжэ байдаг. Гэбэшье автолавкын хүдэлмэрилэгшэд үсөөн харагдаа, харин соёлшодой агитбригада жэлэй эхинһээ хойшо концерт-наада эмхидхээгүй байһаниинь голхормоор. Саашадаа соёлой, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай бидэнэй эрилтэнүүдые хангаха зэргэтэй гэжэ һануулха хүсэлтэйбди.

Эб найрамдалые сахин хамгаалха, ядерна тэһэлэлгэнүүдые болюулха гэһэн совет оронойнгоо хараа зорилгонуудые дэмжэн, бүри оролдосотойгоор хүдэлхэбди, түүхэтэ XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэбди. Үнгэрһэн, 1985 оной дүнгүүдээр һайн амжалта туйлаһанайнгаа түлөө абаһан мүнгэн шангаа Эб найрамдалай жасада манай коллектив дамжуулаа һэн. Манай фермын ажалшадай энэ жасада оруулһан бишыхан хубита бүхы арадай амгалан байдалда зорюулагдаа гэжэ бидэ омогорхонобди.

С. БАДМАЕВ,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Дархитын һү һаалиин фермые даагша.

Загарайн район.

АРГА БОЛОМЖОЁО ЭЛИРҮҮЛЭНХЭЙ

● Энэ шубуунай инкубаторна станциин коллектив байгша оной үнгэрһэн гурбан һарын туршада 635 мянган үндэгэ суглуулха түсэбтэй һаа, харин тэрэнээ 1127,9 мянганда хүргэжэ, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 177 процент дүүргэһэн алдартай.

● Үнгэрһэн хугасаа соо гүрэндэ 600 мянган үндэгэн худалдагдаха байбал, 1100 мянган үндэгэн тушаагдаһан, тэрэнэй хажуугаар 50 центнер һайн шанартай шубуунай мяхан худалдагдаһан байна.

Бүри холо ябахада, сагаанаар будагдаһан үндэр хашаа соо боро хирпиисээр баригдаһан адар томо байшан гэрнүүд, тээ саанаһаань ута түмэр хоолойһоо үдхэн хүхэ утаан өөдөө бушхажа, ямар бэ даа нэгэ завод, фабрика шэнгеэр үзэгдөө һэн. Үнэн дээрээ энэмнай Хориин шубуунай инкубаторна станци болоно гээшэ.

Эндэхи цехүүд соогуурнь ябажа харахада, бүхы юумэниинь хуу гуримтай, досоонь һаруул гэрэлтэй, дулаан. Сагаан халаад үмдэнхэй эхэнэрнүүд ехэл сүлөөгүйнүүд, манай хажуугаар иишэ тиишээ һүндэлдэнэд. Бидэнтэй хамта суг ябаһан тус станциин ахамад зоотехник Л. Н. Рудых ажал тухайгаа тобшохоноор хөөрэнэ.

— Мүнөөдэрэй байдалаар, манда 26 мянган эхэ тахяа тоологдоно. Жэлэй туршада эдээнһээ үндэгэ абажа, гүрэндэ тушааха ёһотойбди. Мүн мяха худалдаха түсэб үгтэдэг юм. Тэрэнэй хажуугаар инкубаторта үндэгэ суглуулһаад, дальбараа болгожо, республикынгаа шубуунай фабрикануудта, районуудай шубуу үсхэбэрилдэг фермэнүүдтэ, ажахынуудта, хүн зондо худалдаха зорилготойбди. Жэл соо бидэнэй хэхэ ажал иимэл даа.

Энэ станциин шубуушад үнгэрһэн табан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэжэ шадаагүй. Иимэ байдал юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, нэн түрүүн муу шанартай тэжээлһээ, инкубаторта хэгдэһэн үндэгэнэй шанарһаа, ажалай эмхидхэлһээ дулдыдаа. Тус коллективэй гэшүүд табан жэлэй хугасаа соо дүн хамта 13 294 мянган үндэгэ суглуулжа, тэрэнэйнгээ 12 637 мянгыень гүрэндэ тушааһан, 2258 центнер тахяагай мяха, мүн ажахынуудта болон хүн зондо 415 мянган дальбараа худалдаһан байна.

— Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада бидэ үндэгэ, мяха элбэг дэлбэгээр абажа, дальбараа олоор дэгжээхые хэды оролдосошье һаа, һанаһандаа хүрэжэ шадабагүйбди. Эндэ элдэб шалтагаанууд дайралдаа. Өөһэдһөөмнай ехэхэн юумэн дулдыдаа гэхэ байнаб. Эдэ дутуу дунданудаа усадхаха талаар байгша оной эхинһээ тодорхой хүдэлмэри ябуулнабди. Үнгэрһэн кварталай үрэ дүнгүүд эдэ бүгэдые элирхэйлэн харуулна бэшэ аал? Юуб гэхэдэ, манай станциин шубуушад январь-март һаранудта 635 мянган үндэгэ суглуулха һаа, харин тэрэнээ 1127,9 мянганда хүргөө, 600 мянган үндэгэ гүрэндэ худалдаха түсэбөө 191 процент бэелүүлээ. Энэ туйлагдаһан амжалтада коллективэй түрүүшүүл Т. Н. Машанова, Л. С. Носкова, Т. В. Шипилова, Г. Д. Машанова, Т. Ф. Сотникова гэгшэд хубитаяа ехээр оруулһан байна,— гэжэ ахамад мэргэжэлтэ Л. Рудых хэлэбэ.

Һүүлэй үедэ абтаһан холимог гурилай шанарынь ехэл муу байдаг болонхой. Тиимэ тэжээл тахяануудта эдюулхэдэ, тэдэнэй ашаг шэмэнь нэмэнэгүй. Ушар иимэһээ станцида шубуунай тэжээл тааруулан зохёохо гээшэ тон шухалада тоологдоно. Энэ талаар тодорхой ажал ябуулагдажа байнхай. Цех бүхэндэ тэжээлэйнь рацион тусгаар зохёогдоно бшуу. Эндэ зохёогдоһон рационой ёһоор, тэжээлэй цехтэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэд шубуудай эдихэ хоолдо элдэб микро-макро зүйлнүүдые, минеральна бодосуудые нэмэжэ үгэнэ.

Энээнэй ашаар тус станциинхид жэлэй эхинһээ хойшо гүрэндэ үндэгэ тушаалгаяа эрид дээшэлүүлһэн байха юм. Тусхайлан хэлэбэл, эдэнэр январь һарада 287,8 мянган үндэгэ худалдаа һаа, харин март соо тэрэнээ 412,6 мянганда хүргэһэн алдартай.

Илангаяа үндэгэ олоор суглуулха талаар Татьяна Егоровна Шипиловагай даадаг цехэй шубуушад станци дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгарна. Тамара Николаевна Машанова тэдэнэрһээ холо гээгдэнэгүй. Эндэ слесарь-заһабарилагша Александр Солдатовые онсолон тэмдэглэхээр. Тэрэ наһаараа хэды залуушье һаа, ажалаа һайн мэдэхэ хүн.

— Хэдэг ажалаа бүхы дээрэнь абажа харахада, эрхилһэн юумэмнай хуу һайн гэхын аргагүй. Эндэмнай усадхагдаагүй дутуу дунданууд үшөөл бии байһаар. Нэн түрүүн предприятидамнай ажалай бүтээсэ дээшэлнэгүй. Үндэгэ суглуулдаг промышленна цехүүд хүсэд дүүрэн хүсэндөө ашаглагданагүй. Манай техникэ, машина, түхеэрэлгэнүүд ашаг үрэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдые усадхаха талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулха ушартайбди. Промышленна цехүүдэй һүрэгүүдэй ашаг шэмыень дээшэлүүлһэнэй, һайн үүлтэрэй тахяануудаар һүрэгөө шэнэлһэнэй, ажалша коллективүүдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар бидэ жэлдээ 3 миллион үндэгэ тушааха, 500 центнер шубуунай мяха худалдаха зорилгоёо нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ аргатай болохобди. Мүн тиихэдэ нэгэ хоноһон дальбараа хүн зондо худалдахын тула энэ һарын тэнгһээ хойшо инкубаторта үндэгэ табихамнай. Бидэ жэлдээ 140 мянган дальбараа худалха зорилготойбди. Иигэжэ манай предприятиинхид арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 460 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ болоно,— гэжэ тус станциин директор Б. С. Цыбиков манда мэдүүлээ һэн.

Д. ДОНДОКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: станциин шубуушад В. Чимитдоржиева, Н. Попова, Т. Шипилова гэгшэд суглуулһан үндэгэеэ сорт сортоорнь илгажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Хориин район.

Ленинскэ коммунис субботни[к]

ҮҮСХЭЛШЭДЭ[Й] ЖЭШЭЭГЭ[ЭР]

В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойдо коммунис[...] ник үнгэргэхэ гэһэн москвагайхидай үүсхэлые түрүүл[...] жэһэн ороной түрүү коллективүүд апрелиин 19-дэ [...] римтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхые хараална. Г[...] ажалай вахтада тэдэнэрэй яажа бэлдэжэ байһан тухай [...] ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ.

БАМ-ай Баруун участогай түмэр замшад субботниг[...] ехэ ашаанай состав ябуулха гэжэ шиидэнхэй.

Оройдоол гурбан һарын саада тээ Байгалай тонн[...] гуур арайл гэжэ мянган тонно ашаатай поезднууд ябы[...] һан юм. Харин Эрхүүгэй областиин газар дээрэхи тү[...] май һүүлшын участогуудай нэгэнэйнь саг үргэлжын [...] гада оруулагдажа, электрижүүлэгдэхэдэ, хэдэ дахи[...] составуудые ябуулха арга бии болоо. Урда Яхадта 3[...] но нүүрһэ ашуулһан поезд һаяхан Лэнэ станцида [...] һэн байна.

—Субботнигой үдэр 4 мянган тонны состав ябуу[...] дахабди,— гэжэ Хойто-Байгалай локомотивна депо[...] чальник А. Лебедев хэлэнэ. — Бүхы түмэр замые са[...] жын ашаглалгада оруулхын хажуугаар тэрэнэй орш[...] ронхи газар дайдые ашаглажа эхилхэ гэһэн зорилго [...] XXVII съездын шиидхэбэринүүдээр табигдаа гээшэ. [...] бидэ ехэ ашаа зөөхөөр бэлэдхэл хэхэ болонобди.

Сумын М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ научно-үйлэдбэ[...] гэдэлэй машина бүтээгшэд москвагайхидай үүсхэлые [...] дотороо түрүүлэн дэмжэһэн юм. Баруун Сибириин о[...] логшодой захилнуудые дүүргэхэ талаар энэ үдэр шу[...] хам болохо. КПСС-эй XXVII съезд дээрэ нэгэдэлэй к[...] вэй ажалые үндэрөөр сэгнэлгэ тэдэнэртэ ехэ түлхисэ [...] үгөө.

Нефтиие хүрьһэнһөө бури һайнаар илгаха түхеэрэл[...] жэ эхилхэ бэлэдхэл предприятида түлэг ябуулагдана[...] ческэ документацинь бэлэн болонхой. Тиин апрели[...] энэ орёо нарин түхеэрэлгын узелнууд үйлэдбэрилэгд[...] хэ байна.

Субботнигой үдэр машина бүтээгшэд гансал алм[...] материалнууд болон электрын элшэ хүсөөр хүдэлхэ ю[...] нэй тулада бата үндэһэ һуури табигдана. Хүдэлмэри[...] бүхэндэ алмалта арьбалалта хэгдэнэ.

Узбегэй хлопок ургуулагшад москвагайхидай патр[...] ска үүсхэлые баһал дэмжэнэ. Ажалай үндэр бүтээс[...] хүдэлмэри эмхидхэхэ түрүү онол аргануудые хэрэглэ[...] риально-техническэ нөөсэнүүдые гамтайгаар хэрэглэ[...] нэр коммунис субботнигые тэмдэглэхые хараалан[...]

Хлопогой тарилгые гүйсэд дүүргэхэ, таряалангай [...] үргэлжэдэнь элдүүрилжэ захалха гэһэн уялга Сурха[...] ска областиин Октябриин 60 жэлэй нэрэмжэтэ колхоз[...] шад абанхай. Ажахын бүхы механизаторнууд энэ [...] магдаһан түлишөөр хүдэлхэ байна. Алмалта, арьбала[...] сань үдэрһөө үдэртэ ургана. Мүнөө 20 тонно түлиш[...] лэгдэнхэй. Харин апрелиин 19 болотор энэ тоо к[...] дахин ехэ болохо ёһотой.

«Каратау» нэгэдэлһээ Х. Орунбаевай даадаг экс[...] на бригада 1,5 миллион тонно фосфорит жэлэй эхи[...] шо малтан абаа юм. Энэнь түсэбтэ даабариһаа дүрб[...] гэ хубяар ехэ болоно. Табан жэлэй түсэбые дүрб[...] дүүргэхэ гэһэн үүсхэл тус бригада республика дото[...] гаа юм.

— Москвагайхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэн, [...] гээ амжалтые саашадань батадхаха һанаатайбди,— [...] Орунбаев хэлэнэ. — Предприятиимнай бүхы ажалшад [...] һайнаар хүдэлнэ. Апрелиин 19-дэ ажалай бүтээсые [...] хараалагдаһанһаа 10 процент дээшэлүүлхэ, мянгаа[...] фосфорит нэмэжэ малтаха гэжэ тэдэнэр хараална. [...] тулада арга боломжонууд бии. Комплексно бригад[...] байгуулнабди. Экскаваторщигуудһаа гадна тэһэлэгшэ[...] свалнуудай жолоошод тэрээндэ оронод. Ехэ руда [...] абаха гэһэн смежнигүүдэй хараа шэглэл хэрэглэгдэж[...] сэнүүдые элирүүлхэ талаар туһалха гэжэ һананаб.

Таллинай эгээл томо Ласнамяэ гэһэн райондо б[...] байгаа хори гаран гэрнүүд апрелиин 19-дэ бүхэли [...] үндыхэ ёһотой. Ленинскэ субботнигой үдэр ажала[...] бүтээсэ харуулхаар **Таллинай гэр барилгын комби[...] лективэй** шиидэнхэй байһыень иимэ эршэ дэлисэнь [...]

Субботнигой үдэр алмалта, арьбалалтын нөөсэн[...] ралга болон тодорхо юм. Шэмэглэн гоёохо хүдэлм[...] сал алмагдаһан материалнуудые хэрэглэхээр ши[...] Комбинадай комплектациин албан, бусад бүхы подо[...] гадануудтал адли, гэр байрые саг болзортонь эрхи[...] тайгаар тушааха, мүн барилгын материалнуудые алм[...] хүсэдэг болонхой. Тэдэниие хэрэглэлгэ шанга хиха[...] танхай.

(ТАСС-ай м[...])

АРЮУН ЗАМАЙ ҺУДАЛ

Очерк

...гые 1984 оной сентябрь һарада сүм бэелүүлээд, мүнөө 1987 оной тоосоогоор сагаан эдеэгээ салгидхажа ябана. Залуугай залитайгаар ажалладаг Александр Пурбуев — совет арадай Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо, гурбан мянгатанай зэлэ таталсагша Анна Бадмацыренова — үнгэрэгшэ жэлэй июнь һарада, мүн бусадшье һаалишад габшагай дорюунаар ажаллаа даа. Энэмнай халтад гэбэл ган гасуурта нэрбэгдэхээ һанадаг Сэлэнгэ нютагай эрхэ байдалда дээхэнүүр үрэ дүн гэжэ тэмдэглэлтэй.

Тус фермые даагша, Загастайн сомоной Соведэй депутат Т. Д. Дашинимаеватай городской XXXIX партийна конференци дээрэ уулзажа хөөрэлдэхэдэ, XII табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ һайн эршэ, эхи абаад, «нэгэ хоолосһоо хоёр хоолос ургуулха» жэшээтэйгээр хүдэлхэ хүсэл зорилготой байһанаа элирхэйлээ бэлэй. Наһан залуу, наран эртэ даа. Татьяна хэлэһэн үгэдөө хүрэхэл байха.

Онсолон тэмдэглэлтэй зүйл гэхэдэ, Булагай фермынхид үбэл, зунгүй үнеэдээ үдэртөө гурба дахин һаадаг юм. Иимэ гурим заншал баримталан хүдэлхэдэ, үнеэдэй хүхэ дэлэн дадажа, дэлбэржэ, һү ехээр үгэдэг... Ажалынь ехэ юм ааб даа. Теэд харюунь гэхэдэ, продукци ехээр абтана ха юм. Юрэдөө, амжалтын хүшэр дабаан амарханаар дабагдадаггүй ха юм даа.

УЛААН БУЛАН... Сүлөөтэй сагтаа хүн зоной харгылдаг ёһотойл соёлойнь гуламта улаан булан юм гэбэл, буруу болохогүй. 1984—1985 онуудай үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар улаан булангуудай ябуулдаг хүдэлмэриие эрхимээр эмхидхэхын түлөө соносхогдоһон харалга-конкурсын дүнгүүдээр Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай һү һаалиин фермын улаан буланда нэгэдэхи һуури олгогдожо, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг телевизортэйгээр барюулагдаа бэлэй. Тиихэтээ хамта улаан буландань хэрэглэгдэхэ плакат, ном һударнууд үгтэһэн байна...

— Зомнай гол түлэб һайн хүдэлдэг гээшэ,— гэжэ фермын даагша хэлээ һэн. Үнэхөөрөөшье, тус фермэдэ үүсхэл ехэтэй, үнэн шударгы хүнүүд олон. Нэн түрүүн дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд М. П. Григорьев, Б. Г. Очиров, Р. Ю. Баянов, О. Е. Бадмацыренов, Б. Б. Очиров, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Ц. Д. Мункуева, слесарь-заһабарилагша В. Б. Бальжинимаев гэгшэдые эндэ дурдангүй үнгэрбэл, дутуу болохо.

Үбэлэй һаари хүйтэн түлэгтөө оронхой. Хүмэг шулуун хабсагайта Оронгын хушуунһаа хорон һалхин жабарлан үлеэбэшье, һанамжатай зохидоор, уран гоёор шэмэглэгдэһэн улаан булан соонь ариг сэбэр, уни бутарма дулаахан. Фермые даагша Т. Д. Дашинимаева һонирхоһон асуудалдамнай харюусаха зуураа толгой эрьемэ тоо, баримташье балай дурдабагүй. Хөөрэхэ зугаалхадаашье, юумэн бүхэндэ зохид сэгнэлтэ үгэдэг, сэхэ сэбэр бодолтой, урагшаа һанаатай хүн байһанаа үшөө дахин харуулба.

Эршэ зоригой охин соо — 29 наһандаа ябаһан залуухан эхэнэр ехэ юумэ туйлаал даа, туйлахашье: Буряадай хүдөө ажахын институтда заочноор һурадаг Татьяна Дамбаевна КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой бюрогой гэшүүн юм. Тиихэдэ тэрэ КПСС-эй Буряадай обкомой гэшүүн ябаа... Иимэл хүнүүдые эршэтэ ажал дэбжүүлдэг гээшэ.

Ерээдүйн эрдэмтэ-зоотехнигэй залуу малай үүлтэр һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг байһые тодорхой жэшээнүүдээр харуулая. Фермын партгруппын гэшүүн, унинэй солото һаалишан А. Е. Бадмацыренова һүнэй шанарай түлөө сэхэ харюусалгатай хүн. Илангаяа ажахын тоосоое үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар түрүүшын үрэ дүнгүүд тодоржо эхилэнхэй. Жэшээлхэдэ, урданда жэл нэгэ центнер һүнэй өөрын үнэ сэн 31 түхэриг 10 мүнгэтэ болоһон байбал, нёдондо тэрэнь 30 түхэриг 8 мүнгэндөө ороо. Туйлаһаараа һанаагаа амаруулдаггүй, саашадаашье хямда сэнтэй продукци абахын түлөө тэдэнэрэй тэмсэжэ байһаниинь ойлгосотой.

Коммунист Т. Д. Дашинимаевагай үшөө нэгэ һайшаамаар шэнжэнь гэхэдэ, гансахан фермынгээ ажалай үрэ дүнгэй түлөө тэрэ һаналаа табяад ябадаггүй. Бүхы ажалые бүтэмжэтэй, үрэ нүлөө ехэтэй болгохо тухай колхозой, районойшье суглаан, зүблөөнүүд дээрэ тоб байса, юумые бүтэхэ тээшэнь хэлэдэг, дутуу дунданууд тушаа нюур сахингүй, тордиһогүй табижархидаг юм.

Илангаяа мүнөө үедэ, дэлисэ ехэтэ дэбжэлтын эхин шатада, ямаршье һалбариин дунда шатын зиндаагай хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй даадаг участогайнгаа, хэрэгэйнгээ түлөө сэхэ харюусаха ёһотой байһан тухай КПСС-эй Программын шэнэ найруулга соо уншанабди. Энээгээр бодомжолходо, отделениие эрхилэгшын гү, али бригада, фермые даагшын үүргэ нилээд дээшэлхэ жэшээтэй, тиимэшье байгаагүйдөө арганьгүй.

НАЙРУУЛГА БЭШЭГЭЙНГЭЭ гаршагые «Арюун замай һудал» гэжэ дэмы нэрлээгүйбди. Энэмнай баһал өөрын ушар удхатай юм.

Имагтал илаһан социализмын орондо ажал гэгшэ үнэхөөрөө алдар солын, баатаршалгын хэрэг, ондоогоор хэлэхэдэ, үнэн сэхэ хүнүүдэй үндэртэ дэгдэхэ үдэ жэгүүр болонхойл! Хүн бүхэнэй хүйн заяанай харгынь ондо ондоо байдаг агша. Теэд һаалишанай амжалта туйлаһан, олондо аша туһатай болоһон габьяань зондо бүришье хүндэтэй ха юм.

...Эртын жэргэмэлэй аялга дууе шагнаархан, танил зүргөөрөө үглөө бүхэндэ фермэ тээшээ яарадаг Д. Д. Очировагай зол заяан өөрынь һаалиһан элбэг-дэлбэг һүн шэнги сагаан, хирэгүй тунгалаг, атаархама һайхан байнал! Иигэжэ хэлэхэдээ, дайнай үеын хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ анзаһа шэхэдэжэ, газар хахалпан, өөрөө ашаа тэгээд, үөлэй янгинама хүйтэндэ мори шаргаар хадаһаа буулган зөөдэг Оронгын модондо хүдэлһэн, һүүлэй 29 жэлэй туршада эртын жаргалта нара угтажа ябаһан, сусаршагүй зоригтой һаалишан эхэнэрые ээлүүдгүй һанаандаа оруулнаб.

Арюухан замай эхи татаһан эхынь зүргэ дэмбэрэлтэй даа. Түрүү солотой һаалишан үри бэеэ ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэһээ гадна, хүн түрэһэн нэрээ хүндэтэйгөөр абажа ябаха мэдэрэл түрүүлжэ магад. Дунда һургуули дүүргэһэн ехэ басаган Татьянань (фермые даагша) түрүүшээр эндэ тоо бүридхэгшөөр, һаалишанаар хүдэлөө. Удаань хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэдэг хоёр жэлэй һургуули гараад, анхан зүргэлһэн фермэдээ ажаллаһаар ябана. Механизатор мэргэжэлтэй Баатар хүбүүниинь тэжээл буйлуулдаг цехэй түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн. Эльвира басаганиинь баһал эндэ... Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, арюун замай һудалай сохисо үргэлжэлһөөр.

Мүнөөдэрэй байдалаар районой 223 һаалишадай оройдоол арбаад хүн «гурбан мянгатанай» хилэ дабанхай... Сэлэнгэ нютагтаа стахановска хүдэлөөе анхан үүсхэһэн, Ленинэй орденто Долгоржап Эрдынеевагай нэрэмжэтэ кубогые КПСС-эй горкомой ба райсоведэй дамжуулгын Улаан туггайгаар барижа ябаһан Булагай фермын һаалишад партиингаа XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө анаһана тэмсэхээр бэлэн гэжэ урматайгаар мэдүүлхэ үндэһэн бии.

Ч-Ц. САНЖИЕВ,
журналист.

Республикын арадай хиналтын комитедтэ

ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙ

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй, КПСС-эй Буряадай обкомой тогтоолнуудтай зохилдуулан, арадай хиналтын комитедүүдэй, бүлэгүүд болон постнуудай тоосоон ба һунгалтые нэгэдэлнүүдтэ, предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, эмхи зургаануудта, организацинуудта 1986 оной май—июнь һаранууд үнгэргэхэ тухай Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитет тогтоол батлан абаба.

Партийна органуудтай зүбшэн хэлсээд, ажалшадай суглаанууд болон конференцинүүдые үнгэргэхэ болзор ба гуримые городской, районуудай ба үйлэдбэриин комитедүүд тодорхойлхо ёһотой гэжэ батлан абтаһан тогтоол дотор заагдана. Арадай хиналтын комитедүүд болон бүлэгүүдэй түрүүлэгшэдээр парткомуудай, партийна эхин организацинуудай бюрогой гэшүүдые һунгадаг ёһо заншалые хараадаа абажа, комитедүүд болон бүлэгүүдэй түрүүлэгшэнэрые шэлэн олохо, дурадхаха асуудалда тон харюусалгатайгаар хандаха хэрэгтэй. Арадай хиналтын комитедүүд ба бүлэгүүдэй тоосоото-һунгалтын суглаанууд ба конференцинүүдтэ арадай хиналтын бүхы эдэбхитэдые хабаадуулха хэрэгтэй.

Тоосоото-һунгалтын суглаанууд ба конференцинүүд дээрэ хэгдэхэ элидхэлнүүд удхаараа гүнзэгы, тодорхой, [illegible]ийна эрилтэдэ хүрэмэ, шүүмжэлхы шэнжэтэй, предприятинууд, колхоз, совхозууд, эмхи зургаанууд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, алмалта ба арьбалалта туйлаха, хүдэлмэриингээ шанарые һайжаруулха, хэрэглэгдээгүй нөөсэ арга боломжонуудаа элирүүлхэ, ажалай журам ба гурим бэхижүүлхэ, ажахын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ажалша коллективүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ талаар арадай хинагшадай урда ямар зорилгонууд табигдааб гэһэн асуудал шиидхэхэ шухала.

Арадай хиналтын комитедүүд, постнууд болон бүлэгүүдэй тоосоото-һунгалтын суглаанууд эмхитэйгээр, хинагшадай хүдэлмэриие залан сэхээр сэгнэлтын оршон байдалда үнгэрхэ ёһотой. КПСС-эй ЦК-гай заабаринуудай үндэһөөр арадай хиналтын органуудай тоосоото-һунгалтын суглаануудта партийна, совет, профсоюзай ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд хабаадаха уялгатай.

Тоосоото-һунгалтын суглаануудай үедэ арадай хиналтын комитедүүдэй, бүлэгүүд болон постнуудай бүридэлдэ эдэбхи үүсхэлтэй, хүн зондоо хүндэтэй болоһон хүдэлмэришэд, колхозникууд ба мэргэжэлтэдые, коммунистнуудые дэбжүүлхэ шухала гэжэ Комитедэй тогтоол дотор заагдана.

Арадай хиналтын городской болон районуудай комитедүүд тоосоото-һунгалтын суглаануудай дүнгүүдые хаража үзөөд, партийна, совет органуудта мэдээсэхэ ёһотой. Конференцинүүд болон суглаанууд дээрэ ажалшадай оруулһан дурадхалнууд болон шүүмжэлхы ажаглалтануудые арадай хиналтын комитедүүд согсолоод, тэдэ дурадхалнуудыень бодотоор бэелүүлхэ талаар хэмжээ абахаар уялгалагдаа.

Социалис оронуудаар

ХАНОЙ. Хүдөө ажахын талаар Советскэ Союзтай бэелүүлэгдэдэг харилсаа холбоон хадаа Вьетнамай экономикын энэ һалбариие урагшань хүгжөөхэ шухалын шухала эрхэ нүхэсэл болоно, гэжэ СРВ-гэй хүдөө ажахын министр Нгуен Нгок Чиу ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлһэн байна. Хүдөө нютагуудта мүнөөнэй материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхадань, түгэс шадабаритай кадрнуудые бэлдэхэдэнь, таряан ажалые хүгжөөлгэдэ шухала удха шанартай эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри ябуулхадань СССР Вьетнамда ашаг үрэтэй туһаламжа үзүүлдэг байна.

Аграрна үйлэдбэриие хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэдэнь, ажалай ашаг үрые дээшэлүүлхэдэнь Советскэ Союзһаа эльгээгдэһэн техникэ, үтэгжүүлгэ, хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд полинууд, фермэнүүдэй ажалшадта туһатай байна. Хүдөө ажахые хамтадхаха талаар Соведүүдэй оронуудай дүй дүршэл Вьетнамда үндэрөөр сэгнэгдэдэг, хүдөө нютагуудые социалис гуримаар шэнэдхэхэ үндэһэ һуури боложо үгэдэг юм, гэжэ министр тэмдэглэнэ.

Үнгэрһэн табан жэлдэ Вьетнамда хүдөө ажахын үйлэдбэри амжалтатайгаар хүгжөөгдэһэн байгаа. 1985 ондо 18,4 миллион тонно эдеэ хоолой ургамалнууд суглуулагдаа. Тиихэдэ жэлдээ дунда зэргээр нэгэ миллион тонноор ургаса дээшэлһэн байгаа. Барайгарай болон эдеэ хоолой бусад ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлһэнэй ашаар энэнь туйлагдаа. Уһалуурииин түхеэрэлгэнүүдые бариха хүдэлмэри үргэноор ябуулагдана. Вьетнам ба совет селекционернүүдэй харилсаа холбооной ашаар мүндэлһэн үндэр баян ургаса үгэдэг барайгарай шэнэ сортнуудые нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

БУХАРЕСТ. Румыниин экономическа болон социальна ажабайдалда залуушуулай хабаадаха асуудалнуудта зорюулагдаһан хоёр үдэрэй научна сесси эндэ үнгэргэгдэбэ.

Мүнөөнэй обществодо залуушуулай эзэлдэг һуури ба дүүргэдэг үүргэ тухай асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ, коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын гуримые һайжаруулха, ороной экономическа болон социальна ажабайдалда хүбүүд, басагадые хабаадуулха талаар дүй дүршэлөө халан абалсаа.

ХОШИМИН. СРВ-гэй урда эрье шадарай Сиамска тохойдо оршодог Фукуск гэһэн олтирогые «амтата ургамалай олтирог» гээд нэрлэдэг юм. Тэндэ 300 гаран гектар талмайда хара перец тарижа ургуулагдадаг. Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэнэй һүүлээрхи арбан жэлдэ тэрэнэй талмай гурба дахин ехэ болоо юм. Нёдондо жэлдэ зуун гектар талмай дээрэһээ 500 гаран тонно перец суглуулагдаһан байна. Арадай засагай жэлнүүдтэ олтирог дээрэ байгуулагдаһан тусхай шэглэлтэй госхозуудта, мүн таряашадай бууса шадарай участогуудта тэрэниие тарижа ургуулдаг.

Хара перец болбол Вьетнамай гадаадын оронуудта худалдадаг тон шухала продукт болоно.

(ТАСС).

ЭРХИМ НОМУУДАЙ ТҮЛӨӨ

ҺУРАЛСАЛАЙ түсэбөөр, программаар хараалагдаһан материалнуудые һурагшадта һайнаар ойлгуулха, дүршэл шадабари олгохо хэрэгтэ номуудай, учебнигүүдэй шанарай үүргэ ехэ юм. Илангаяа һургуулиин реформын гол шэглэлнүүд соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, мүнөө байһан учебнигүүд шэнэлэгдэн һайжаруулагдаха, шэнэ номууд бии болгогдохо зэргэтэй.

Тиимэһээ методическа соведэй шиидхэбэриин ёһоор, нютагай хэблэлээр гаргагдахаар ниимэ учебнигүүдтэ КОНКУРС соносхогдобо:

3-дахи класста үзэгдэхэ «Буряад хэлэн»;

4-дэхи класста үзэгдэхэ «Ород хэлэн»;

10-дахи класста үзэгдэхэ «Буряад совет литература»;

11-дэхи класста үзэгдэхэ «Буряад совет литература».

Юрэнхы эрдэмэй буряад дунда һургуулида үзэгдэхэ учебнигүүдые бии болгохын түлөө соносхогдоһон конкурсын типовой дүрим батлагдаа юм. Һургуулиин реформын гол шэглэлнүүдэй эрилтэтэй зохилдуулан, «Учительская газетын» хуудаһанда толилогдоошо Типовой дүримэй үндэһөөр тус дүрим зохёогдоһон байна.

Һуралсалай номуудай конкурс хадаа Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын зүгһөө соносхогдобо. Учебнигүүдые согсолон зохёоходоо, авторнууд һуралсалай шэнэ программые, мүн һургуулиин учебнигүүдтэ табигдадаг юрэнхы эрилтэнүүдые хүтэлбэри болгохо зэргэтэй.

Гэхэтэй хамта алибаа асуудалай гарабал, Гэгээрэлэй министерствын һургуулиин таһагта хандахые ерээдүйнгөө авторнуудые уряалха байнабди.

Соносхогдоһон конкурс ямараар эмхидхэгдэхэб?

Соносхогдоһон энэ конкурсдо олон хүн нэгэдэжэ, авторска коллектив болоод хабаадаха ёһотой. Предмедээ һайн мэдэхэ, теоретическэ болон методическа үндэр эрилтэдэ харюусамаар, үхибүүдтэ ойлгосотойгоор, хурангыгаар, тодоор, һонирхолтойгоор материалаа найруулжа шадаха эрхим багшанар, дүршэлтэй методистнууд, эрдэмтэд, мэргэжэлтэд, авторска коллективэй бүридэлдэ орохо ёһотой.

Мүнөө хэрэглэгдэжэ байһан стабильна учебнигүүдэй авторнууд (авторска коллективүүд) юрэнхы эрилтын ёһоор лэ конкурсдо хабаадаха байна.

Энэ конкурсын соносхогдоһоной һүүлээр жэл болотор лэ учебнигүүдэй гар бэшэгүүд тушаагдаха зэргэтэй. Гар бэшэгүүд хадаа хоёр хэһэгээр машинка дээрэ сохигдоод, тусхай тэмдэгтэйгээр Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствэдэ ябуулагдаха болоно. Тиихэдэ юрын хэмжүүрэй саарһанай имагтал нэгэ талада (нюур бүхэндэ 28—30 мүр гэхэ гү, али мүр бүхэндэ сэгнэлтын тэмдэгүүдые тоололсон, 56—60 үзэг орохо) сохигдоһон байха. Авторска нэгэ хуудаһан гээшэ машинкаар сохигдоһон тексттэй 24 нюур гү, али 60 зураг багтааха зэргэтэй.

Бэшэгдэһэн учебнигэй гар бэшэгэй хэмжүүр иимэ байха:

3-дахи классай «Буряад хэлэн» — авторска 7—8 хуудаһан гэхэ гү, али 168—192 нюур;

4-дэхи классай «Ород хэлэн» — авторска 8 хуудаһан гэхэ гү, али 192 нюур;

10-дахи классай «Буряад совет литература» — авторска 12 хуудаһан гэхэ гү, али 288 нюур;

11-дэхи классай «Буряад совет литература» — авторска 12 хуудаһан гэхэ гү, али 288 нюур.

Авторска коллективэй гэшүүд өөһэдынгөө **фамили, нэрэ, обогоо, эрдэмэйнгээ зиндаа, нэрэ зэргээ, мэргэжэлээ, хүдэлдэг газараа, тушаалаа, адресаа** бэшэжэ, конверт соо хэжэ няагаад, дээрэнь тусхай тэмдэгээ (девиз) заагаад, учебнигэйнгээ гар бэшэгтэй хамта ябуулха.

Эрхим гар бэшэгые шэлэжэ абахын тула Гэгээрэлэй министерство комисси байгуулаа. Багшанар, научна хүдэлмэрилэгшэд, ИУУ-гай методистнууд, Гэгээрэлэй министерствын инспекторнууд, номой хэблэлэй түлөөлэгшэд комиссиин бүридэлдэ оруулагдаба. Конкурсно комисси тухай дүримые тон наринаар баримталха, конкурсдо табигдаһан учебнигүүдые хаража үзэхэ гуримые сахиха гэжэ комиссиин анхарал хандуулагдаа.

Бүхы материалнуудай хаража үзэһэнэй, тус тустань сэгнэлтын үгтэһэнэй һүүлээр тусхай тэмдэгтэй конвертнүүд конкурсно комиссиин зүблөөн дээрэ задалагдаха юм.

Эрхим гэжэ шэлэгдэһэн гар бэшэг Гэгээрэлэй министерствын тусхай тэмдэгтэйгээр учебник болгогдон хэблэгдэжэ, шалгалта гараһанай, зохисотой заһабариин оруулагдаһанай һүүлээр һургуулида байн-байн нэбтэрүүлэгдэхэ.

Гар бэшэгтэй авторнуудтай номой хэблэл хэлсээ батална болоно.

Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын коллеги дээрэ баталагдаһанай һүүлээр конкурсно комиссиин шиидхэбэри хүсэндөө ороха. Конкурсно комиссиин голоһон гар бэшэгэй нэгэ хэһэг авторнуудта бусаагдаха ёһотой.

Конкурсын дүнгүүд газетанүүдтэ тунхаглагдаха, радиогоор, телевиденеэр соносхогдохо. Харин доторой рецензинүүд, һуралсалай-методическа экспертизын тобшололнууд ба бусад документнүүд соносхогдохогүй, тунхаглагдахагүй. Конкурсдо хабаадаһан бүхы хүнүүдтэ өөһэдтэнь лэ хабаатай саарһанууд — конкурсно комиссиин шиидхэбэриһээ буулгабари эльгээгдэхэ юм.

Конкурсдо илаһан учебнигүүдэй гар бэшэгүүдэй авторнуудта шангууд олгогдохо. Гэхэ зуура конкурсын дүнгүүдые Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын баталһанай һүүлээр шан түлэгдэхэ юм гэжэ дуулгаха байнабди.

В. УСКЕЕВА,
Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын инспектор.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

АМЕРИКАН ЭЭРХЭГ ЯБУУЛГЫЕ БУРУУШААЛГА

НЬЮ-ЙОРК. Ливидэ эсэргүү Вашингтоной бандит ёһоной ээрхэг түримхэй ябуулгые ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэхэдээ, США уласхоорондын түгшүүрилые улам шахардуу шанга болгохые оролдон, ниимэ һэнгэр убайгүй аашанuудые гаргана гэжэ тэмдэглээ.

Энэ эртээнһээ түсэблэгдэһэн доболгые сагааруулха ямаршье ушар баримта байхагүй гэжэ Алжирһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Х. Джуди мэдүүлбэ. Гансал Ливидэ доболго хэгдэнэ бэшэ, харин энэ районой этигэл найдалые, хөөрэлдөөе, харилсаа холбоое таһалдуулха талаар шэглүүлэгдэһэн бүхы хүсэлэл оролдолгонууд буруу һүргэгдэнэ. Ливидэ эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые бэелүүлгэдэ Аюлгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн — Великобритани гутамшаг муухай үүргэ дүүргэбэ гэжэ Алжирай түлөөлэгшэ эрид буруушаагаа.

Американ авиациин бомбодолгые дэлхэйн олон оронуудай арад түмэн эрид буруушаана. Энэ бомбодолгын үедэ Ливиин болон эндэ ерээд байһан гадаадын оронуудай олон арбан эрхэтэд алуулһан байгаа гэжэ делегадууд тэмдэглээ. Ливиие бомбодолго хадаа бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй бүхы оронуудые баһамжалан доромжолһон ябадал болоно гэжэ Мадагаскарай түлөөлэгшэ Н. Ракотондрамбоа мэдүүлбэ.

Вашингтоной политика хадаа ээрхэг түримхэй ябадалай, хёморoo зүришэлдөө үүдхэлгын политика болоно гэжэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад бүгэдэ нийтын эб найрамдалда, аюулгүй бай[...]

[...]далда урша тойбо татажа байһыень заана. Гренадада доболго, Никарагуае хашалта харшалалга, аюул тохёолдуулга, Ливидэ эсэргүү ээрхэг түримхэй, ябуулга — эдэ бүгэдэ гаргуу муухай үйлэ хэрэгүүд болоно. Энэ хадаа бүмбэрсэг дэлхэйе булимтаран эзэмдэжэ, мэдэлдээ байлгаха хүсэл эрмэлзэл болоно гэжэ ГДР-эй түлөөлэгшэ Д. Гуке тэмдэглэнэ. Уласхоорондын байдалые һайжаруулха талаар уласхоорондын эмхиин этигэл найдалые буруу һүргэхэ, уласхоорондын оршом соохи һайн хубилалтануудые зайсуулан сараха гэһэн США-гай хараа шэглэлые Польшын, Монголой, Венгриин, Вьетнамай делегадууд эрид буруушааһан байгаа.

США-гай ябуулганууд олониитэдэ үргэнөөр мэдэрэгдэһэн уласхоорондын эрхын гол ёһонуудые, харилсаа холбооe, ООН-ой Уставые тоогоогүй ябадал болоно гэжэ Буркина Фасогой, Украинын ССР-эй түлөөлэгшэд болон бусад үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

США-гай ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУД

СОФИ. Ливидэ сэрэгэй доболго хэһэн тухай мэдээсэлые болгар арад дураа гутан, сэдьхэлээ хүдэлгэн угтаба гэжэ НРБ-гэй правительствын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Бэеэ даа һан байдалтай гүрэндэ эсэргүү энэ ээрхэг түримхэй ябуулга американ захиргаанай бэелүүлжэ байдаг хархис политикын удхые үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлбэ. Энэнь хадаа ООН-ой Уставые, уласхоорондын эрхын олондо мэдэрэгдэһэн хэм хэмжээнүүдые баһамжалан доромжолһон ябадал болоно. Гансал Дундада далайн оршондо бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулһан ээрхэг түримхэй ябуулгануудаа американ захиргаан болиюулха ёһотой гэһэн эрилтэ НРБ шууд сэхээр табина.

БУДАПЕШТ. Бэеэ даа һан байдалтай Ливидэ эсэргүү США-гай ябуулганууд тэрэнэй харата хэрэгүүдэй хубинь болоно гэжэ Венгриин Арадай Республикын правительствын мэдүүлгэ соо заагдана. США-гай түримхэй политика Дундада далайн оршондохи районой тогтууритай байдалда, уласхоорондын аюулгүй байдалда, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгада аюул тойбо ушаруулна. Ливиин арадтай һаналаа нэгэдэжэ байһанаа Венгриин правительство мэдүүлхэ зуураа, США-гай зүгһөө ээрхэг түримхэй ябуулгануудаа дары болиюулха Ливиин бэеэ даа һан байдалые хүндэлхэ эрилтэ Венгриин правительство табина.

ПЕКИН. Холбоото Штадуудай авиациин Ливиин газар дайдада доболгоёо һэргээһэнтэйнь дашарамдуулан, Хитадай правительство ехэ һанаата боложо байһанаа мэдүүлнэ. Энэнь уласхоорондын харилсаанай гол ёһонуудые хазагайруулһан ябуулганууд болоно бшуу.

Бусад ороной газар дайдада доболхо, тэрэнэй бэеэ даа һан байдалда халдан орохо гэхэ мэтын уласхоорондын харилсаанай гол ёһонуудые хазагайруулһан ушар болоно гэжэ Хитадай правительство буруушаана.

ХАНОЙ. Ливиин хото городуудые американ авиациин зэрлиг муухайгаар бомбодолгые вьетнам арад эрид буруушаана гэжэ СРВ-гэй правительствын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Холбоото Штадууд терроризмда эсэргүү ябуулгануудые бэелүүлхэ тухай гоё гоёор хэлэбэшье, бодото дээрээ бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха, түримхэй ябуулга хэхэ политика бэелүүлдэг байна. Империализмда эсэргүү Ливиин арадай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа социалис Вьетнам элирхэйлэн харуулна.

БЕЛГРАД. СФРЮ-гэй Президиум, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиум мэдүүлгэнүүдые хэхэдээ, Ливидэ зүрюугээр США-гай үүдхэһэн зэбсэгтэ ябуулгаһаа уламжалан тохёолдоһон байдалые уласхоорондын олониитын һанааень зобооно гэжэ тэмдэглэбэ. Уласхоорондын асуудалнуудые ээрхэг түримхэй ябуулгаар зайсуулан сараха аргагүй.

БЕРЛИН. Бүгэдэ ниитын эб найрамдал болон аюулгүй байдалда зүрюу харша шэнэ гэмтэ ябуулга США-гай империализм үүдхэбэ. Ливидэ США-гай зэрлиг муухай доболгые ондоогоор сагааруулхын аргагүй. Энэ ушар баримта, ээрхэг түримхэй ябуулга болоно гэжэ ГДР-эй МИД-эй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

УУЛЗАЛГЫН ДҮНГҮҮД

УЛААН-БААТАР. Москва — Улаан-Баатар гэжэ рейс бэелүүлдэг совет ниидэлгын бүридэл Граждан авиациин гол управлениин (МИАТ) адли мэргэжэлтэдтэеэ уулзалга Аэрофлодой түлөөлэлгэтэ эмхидэ болобо. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ, МНРП-гэй XIX съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха түсэбүүдээ уулзалгада хабаадагшад зүбшэн хэлсээ, хоёр ороной Граждан авиациин хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондохи харилсаае саашадаашье хүгжөөхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

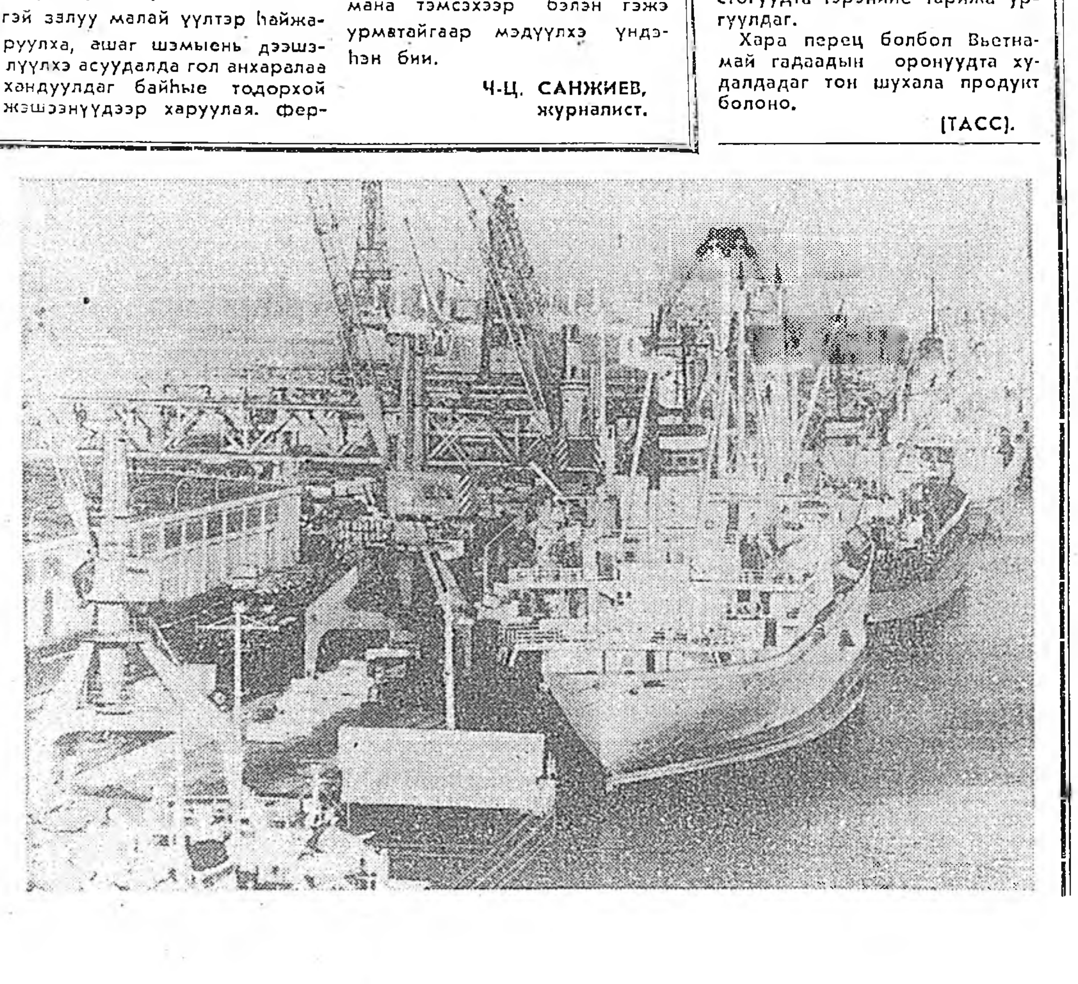
Аэрофлот болон МИАТ-ай хоорондохи хани барисаан, нягта харилсаа холбоон һайн ёһо заншалнуудтай юм. Советскэ Союзай али бүхы туһаламжаар 30-аад онуудта МНР-эй агаарай транспорт мүндэлһэн байгаа. Мүнөө үедэ тэрэ ороной арадай ажахын эгээл шухалын шухала һалбаринуудай нэгэниинь болобо.

РЕЙГАН НАКАСОНЭТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ВАШИНГТОН. Президент Рейган албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Японой премьер-министр Я. Накасонэтэй городой захадахи байрадаа уулзажа хөөрэлдэбэ.

Гүрэнэй департаментын дээдэ тушаалта түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүүн болон баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудта, өөһэдыгөө хамгаалха талаар США-гай болон Японой хоорондохи харилсаанай, буу зэбсэгүүдые хинаха асуудалнуудта горитой ехэ анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Гэхэтэй хамта «стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэг тухай асуудалаар хэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд Вашингтоной хүлеэһэн үрэ дүнгүүдые үгэбэгүй. Хэды хашаа баалаашье һаань, Японой премьер «стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэгые бэелүүлгэдэ Японой хабаадалсаха тухай тусхай уялгануудые абахые арсаһан байгаа.

АЯЛГА ДУУНАЙ ҺАЙНДЭР

БУРЯАДАЙ мэдээжэ композитор Базыр Очирович Цырендашиевай түрэһөөр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан тоосоото ехэ концерт Ленинэй орденто оперо болон баледэй академическэ театр соо үсэгэлдэр болобо. Хүн зон дүүрэн байгаа. Республикын партийна, совет хүтэлбэрилэгшэд, городой олонийтын түлөөлэгшэд композиторые амаршалаа.

Тус концертдэ хабаадаһан, тэндэ байһан нүхэдэй һанамжануудые уншагшадай анхаралда дурадханабди.

СССР-эй арадай артист К. И. БАЗАРСАДАЕВ:

— Базыртай балшар бага наһанһаа сугтаа наадажа, ехэ болоһон байнабди. Һургуулида һуража байхадаа, хамта дуу дууладаг һэмди. Ага нютаг руу гастрольдо ерэһэн, элитэ мэдээжэ дуушан, «Буряадай Шаляпин» гэжэ суурхаһан, РСФСР-эй арадай артист Бадма Балдаков һургуулиингаа концертдэ дуу дуулахыемнай шагнаад: «Зай, та хоёр дуу дуулажа заатагүй һураха ёһотойт»,— гэжэ манда хэлээ бэлэй. Бэлигтэ дуушанай энэ үнэтэ зүбшөөл заабарине сэдьхэл зүрхэндөө бүхөөр хадуун абажа, Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида ерэжэ ороо һэмди.

Агын уужам талада үдэһэн Б. Цырендашиевай дуунууд аялга нугалбаряараа гоё һайхан, арадай дуунуудай маягтайгаар бэшэгдэһэн хадаа тон түргэнөөр тарадаг гээшэ. Ямаршье дуунуудаа зохёохынгоо урда композитор үгэнүүд дээрэнь тон нягтаар, харюусалга ехэтэйгээр ажаллажа, гүнзэгы удхатай, дуулахада зохид болгодог юм. Һайн үгэ һайхан аялга хоёр ниилэхэдээ, дали жэгүүртэй боложо, дуулаһаншье, шагнаһаншье хүнэй сэдьхэлдэ тон дүтэ байдаг гэжэ энэ үдэшын концерт үшөө дахин баталан харуулба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ, мүн дайнайшье һүүлээр хүйтэ нойтые, үлдэхэ, даарахые яһала үзэһэн Базырайнгаа СССР-эй Конституциин наран доро өөрынгөө дуратай мэргэжэлдэ һураад, бэлиг шадабарияа арадтаа бэлэглэжэ ябахадань омогорхон баясадагбди.

Композитор, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Ю. И. ИРДЫНЕЕВ:

— Базыр Очирович Цырендашиевые үнинһөө хойшо мэдэдэгбди. Хамта хүдэлжэ, зохёоһон зохёолнуудаа зүбшэн хэлсэжэ байдагбди. Минии мэдэхээр, жараад онуудаар зохёогдоһон «Байгал тухай дуун», «Буряад орон тухай» дуунуудынь тон өөрын тусхай аялгатай, нугалбаритай, өөрын онсо маягтай байгаа һэн. Тиигэһээр байтараа, «Сэлэнгэ» гэжэ дуу бэлигтэ поэт Даша Дамбаевтай бэшээ бэлэй. Энэ дууень манай үргэн Буряад орондо бүхы шахуу нютаг нугада ехэ багагүй тон дуратайгаар дуулалдадаг, арадай дуун мэтэ болоһон байха юм. Юрэл, Базыр Очирович арадай дуунуудһаа эхи табибашье, буряад дуунай жанрта шэнэ юумэ үүсхэгшэ болоо гэхэ гү, али **новатор** гэхэдэ алдуугүй. Композитор хүгжэмөө найруулхадаа, ехэ бэлиг шадабаритайгаар, шадамараар бэшэдэг. «Сэлэнгэ» гэжэ дуунайнь хажуугаар «Кода» гэжэ инструментальна, хроматическа хүгжэмтэ пьесэ цамда ехэл һайшаагдадаг. «Улаан-Үдэ» гэжэ дууень мэдээжэ дуушан Б. М. Балдаков анха түрүүн дуулаа һэн. Энэ дуун буряад дуунай жанрай ехэ туйлалта гэжэ мүнөөшье болотор би һанадагби.

Юрэдөө, бүхы дууень дуулаха, һайниинь дурдаха болоо һаа, барагдахагүй. Мүнөө үдэшын концертдэ олонхинь дахин дуулагдажа, хүн зоной сэдьхэл хүдэлгэбэ гэжэ харабабди, өөһэдөөшье сэдьхэлээ хүдэлгэбэбди...

РСФСР-эй арадай артист С. В. РАДНАЕВ:

— Базыр Цырендашиевтай хамта Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида һураһан байнаб. Училищида һуража байхадаа, ходо дуунуудые бэшэжэ туршадаг, фортепиано дээрэ тон һайнаар наададаг байгаа. Тэрэ үедэ Базырай дуу зохёожо захалхада, хожомынь сохом лэ уянгата дуунуудай эзэн — томо композитор, хүгжэмшэн болохол байха гэжэ һанагша һэмди. Тиигэжэ эгээл түрүүлэн зохёоһон дуунуудайнь нэгые — «Дура зүрхэнэй дууе» (үгэнь Цыдып Жамбаловай) би дуулаһан байнаб. Мүнөө хараад, сэгнээд үзэхэдэ, Базыр Цырендашиев ехэл һайн, һайхан дуунуудые олоор бэшэһэн байна. Тэдэ дуунуудыень манай дуушадай дуулахада, тон зохидоор, хоолойдо таарамаар зохёогдоһон байдаг. Тиимэһээ тэрэнэй дуунуудые би олоор дууһан байнаб. Нэрлэбэл, «Уянгын дуун», «Залуушуулай марш», «Түрүүшын дуран», «Сэлгеэ ногоон нютагтаа», «Хурамхаанайм хүбшэ тайга», «Багахан борынгоо ульгамые» гэхэ мэтэ дуунуудыень би тон дуратайгаар дууладагби.

Орсйдоол 50 наһаяа тэмдэглэжэ байһан композиторай хэхэ ажалынь үшөөл ехэ. Юуб гэхэдэ, арад зон шэнэ дуунуудые хүлеэнэ, хүлеэхэ эрхэтэйшье гэжэ тоосоото концертнь харуулба.

«Бурводстрой» трестын хүдэлмэрилшэн М. Т. ЩЕРБИН:

— Би ород хүнби. Зүгөөр «Сэлэнгэ» гэжэ дууе бидэ гэртээ бүлөөрөө дуулалдадагбди. Ехэ басагамни — Ольга Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищи дүүргэнхэй. Тиимэһээ буряад хүгжэм манай бүлэдэ танил юм.

Зүгөөр буряад композиторай бэшэһэн ород дуу шагнахада, угаа һонин байдаг. «Сэрэгшын һамган» гэжэ дууень шагнахадаа, Эсэгэ ороноо хамгаалан, ами наһаяа үгэһэн эсэгэеэ, табан үхибүү гансаараа үргэжэ, хүл дээрэнь гаргаһан эхэеэ һанажа уярааб.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, гоёл байна, гоё!..

НҮХЭДЭЙ эдэ һанамжануудые дуулаад байхадаа, композиторай зохёохы ажалай удха шанар тухай бодомжологдобо. Үнэхөөрөөшье, манай радио болон телевидениин хүгжэмэй редакцида үдэр бүри шахуу олон бэшэгүүд ерэжэ б а й д а г. Илангаа һайндэрнүүдээр дашарамдуулан, түрэл гаралнуудаа, хани нүхэдөө амаршалхадаа, Базыр Цырендашиевай дуунуудые дамжуулхые захидаг. Жэшээлхэдэ, Зэдын районой Доодо-Бургалтай нютагта ажаһуудаг, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай болон ажалай ветеран Даша Баяндаевич Будаев Галина Жигжитовна нүхэртэеэ манай редакцида хандахадаа «Буряадайнгаа мэдээжэ композитор, уянгата дуунуудые олоор зохёодог Базыр Цырендашиевай дуунуудые шагнаха ехэ дуратайбди. Н. Дамдиновай үгэдэ манай нютаг тухай «Зэдэ голнай», Ц. Дондогойн үгэ дээрэ «Эхын жаргал», Г. Дашабыловай үгэдэ «Энхэрэл», Ц-Ж. Жимбеевэй үгэ дээрэ «Галхан» гэхэ мэтэ дуунуудынь маанадта ехэтэ һайшаагдадаг, үдэр бүриншье шагнажа байһайбди гэхээр зохёогдоһон ирагуу һайхан аялгатай, зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдан мартагдахагүй. Эдэ дуунуудай авторта ажалдань амжалта үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди,— гэжэ бэшэһэн байгаа һэн. Иимэрхүү удхатай бэшэгүүд Мухар-Шэбэрэй тариашадһаа, БАМ-ай барилгашадһаа, Байгалай загаһашадһаа, Захаамиинай малшадһаа, Яруунын хонишодһоо, Баунтын ангуушадһаа ерэжэл байдаг юм.

Тоосоото концертын амжалтатайгаар үнгэрһэндэ, артистнарай, дуушадай аша габьяа ехэ байгаа юм бэзэ. Гэбэшье дуу зохёогшын, композиторай бэлиг эндэ ехэ удха шанараа харуулаа гээшэ.

Д. САМБОЦЫРЕНОВ,
Телевидени болон радиодамжуулгын талаар гүрэнэй комитедэй хүгжэмэй ахалагша редактор.

ДЭМБЭРЭЛТЭ ҺАЙХАН ҮНДЭҺЭТЭЙ

«Үг залгамжалан ажаллагшадые үргэнөөр хүндэлэн ёһолхо, угайнгаа хэрэгые үргэлжэлүүлхэ һайн һайхан ёһо заншалнуудые дэмжэхэ, ахамад үеын дүй дүршэл дээрэ залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо уншанабди. «Социальна политикын гол шэглэлнүүд» гэһэн бүлэг соохи эдэ мүрнүүдэй үргэлжэлэл иимэ: «Олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүд энэ талаар ашатай туһатай юумэ хэжэ шадаха ёһотой».

...«Бурятпромжилводс т р о й» трестын Заречнын нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын коллектив барилгын бусад олон эмхинүүдһээ эгээл энэ талаараа, уг залгамжалан хүдэлдэг ёһо гуримаараа илгардаг юм. Эндэхи хүдэлмэришэдтэй танилсахада, съезд дээрэ хэлэгдэһэн, дээрэ дурсагдаһан үгэнүүд һанагдаадхёо һэн. Эсэгэнь үринэртэйгөө гү, али нэгэ бүлэһөө олон аха, дүүнэрэй нэгэ газарта ажаллахань гайхамаар бэшэ. Юуб гэхэдэ, ажалша энэ коллективтэ үе үеын харилсаае таһалдуулхагүйн түлөө оролдодог, ерээдүйгөө халаание бэлдэхэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадаг гэжэ ойлгожо/ абамаар бэлэй.

Барилгын талмай хүрэхынгөө урда предприятиин кадрнуудай таһагай түлөөлэгшэдтэй уулзаха гэжэ шиидэбэбди. «Нэгэ газарта ажаһуухадаа, хүдэлхэдөө бэе бэеэ һайн мэдэдэг болонхойбди. Томохон боложо ябаһан үхибүүдтэй нүхэдтөө хандахаш: «Зай, шимнай хүбиингаа халаание бэлдэнэ гүш? Нүхэр, өөрынгөө түлөө хүниие орхёогүй һаа, наһанай амаралтада налайшоод һууха б гэжэ бү найдаарай» гээд шоглохош. Энэ шог үгэмнайшье үндэһэтэйл байха. Байза, тоолоод үзээ» гээд, кадрнуудые буридхэгшэдэй хүрөө даран эхилхэ тэндэнь, өөрын асуудал шиидхэхээр ороод байһан комплексно бригадын бригадир В. В. Ацута тээшэ ябан мэдүүлэдхинэ: «Юуень тооложо зобомоор байгаа юм? Алёшоһоол эхилыт. 1958 ондо ерээ һэн. Тиихэдэ «Бурводстройн» системэ байгаа. Энээнэй һуури дээрэ «Бурятпромжилводстрой» трестын болон «Бурятводстройн» барилгын управлениин байгуулагдахада, түрүүшынхидынь хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Варфоломеев Алексей Сергеевич гээд бэшээрэйт. Өөрөөшье бата баатаар хүн, өөрһөө бүри сааша ошохо хүдэр хоёр хүбүүдээ барилгада асаранхай. Игорь Алексеевич, Андрей Алексеевич...»

Эдэ үгэнүүдые Валентин Васильевич ехэл омогорхолтойгоор хэлэбэ гэжэ ойлгоо һэм. Өөрыеньшье һонирхон харанаб: Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан, суута Ацута бэеэр заал һаа томо, бардаастай задарюун хоолойтой байха гэжэ юундэшьеб һанаһан байгааб. Харин нюргаар набтаршаг аад, түргэн хүдэлсэтэй, аятай зохидоор хөөрэлдэдэг энэ хүнэй сүлөөгүйшье һаань, барилгын талмай хүрэтэр дахасалдажа, харгын зугаа аманһаань алдуулха гэжэ шиидэбэб. Үнэхөөрөө, Валентин Васильевич ондо ондо объектнүүдтэ, бэе бэеһээ холо ажалладаг компексно бригадынгаа звенонуудые эрьежэ, зарим үдэрнүүдтэ «эмээлһээ бууха» сагынь үсөөн дайралдадаг.

— Саашань, хэлэбэл иимэ,— гээд, тэрэ ябууд дундаа хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ,— Колоннымнай 4 бригадада нэгэ бүлэһөө хүдэлдэг аха, дүүнэр олон юм. Сергей, Леонид, Алексей Жалнинууд. Булта жэгдэ һайн хүдэлдэг. Һая мүльһэ дороһоо загаһа барилга болоо юм. Леонид эгээл түрүүлэн загаһа барая. Юрэдөөл, хүйхэр шолмо даа... Дүнгүүдэй гаргагдахада, аха, дүүнэр эгээл олые барая гэжэ элирбэ. Алишье талаараа бэрхэнүүд, юу хэлэхэб. Иван, Петр Агафоновуд, Николай, Александр Хромозуд, Виктор, Анатолий, Геннадий Барчугууд — булта үйлэдбэриин түрүүшүүл. Тиихэдэ штукатур-шэрдэгшэд эгэшэ, дүү Вера, Мария Пинтаевануудые мартажа болохогүй. Иимэ кадрнуудһаа манда тон сэнтэй юм,— гэжэ тобшолно.

«Хабарай хагсуу нюрган утаһаа» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй байна даа. Нэбтэ соо үлеэһэн хоротой һалхинда үһэрин гэшхэнэбди. Январиин янгинама хүйтэндэ газаа ажалладаг Валентин Васильевич жэхэгэдшье гэнэгүй хэбэртэй. Гарааараа занһажа, «Харыт даа, Заречный посёлогнай һайжаржал байна. Анхан хэдэн жэлэй саана энээгүүр ябаһан һаа, абар-табар табхайлдаһан гэрнүүдые хараһан байха ёһотойт. Мүнөө кадрова бүхы барилгашаднай өөһэдынгөө бодхооһон болбосон түхэлтэй гэрнүүдтэ нүүжэ оронхой»,— гэнэ.

Промышленна барилга үргэлжэдөө хэгдэһэн байна. «Бурятводстройн» автобаза, «Росгипроводхозой», Улаан-Үдын ПМК-гай гаражнууд, котельнэ, нуга, сабшалан үһалхада хэрэглэгдэдэг соргонуудые амяарлан түхеэрхэ цех гэхэ мэтэ объектнүүд эндэхи барилгашадай гараар бодхоогдонхой. Мүнөө «Бурятводстройн» барилгын болон уһанай ажахын канализациин управлениинүүдтэ механизациин бааза, коллектор барижа байнхай.

Уданшьегүй һууринай захада гаража, Сэлэнгын баруун эрьедэхи барилгануудай нэгэндэ— канализационно коллекторэй барилгада дүтэлбэбди. Бригадирай туһалагша, 6-дахи разрядай тракторист-экскаваторщик А. С. Варфоломеев эндэхи хүдэлмэринүүдые ударидадаг юм. Бүлэг барилгашад толгойгоошье үргэхэ тухагүйнүүд ажаллана.

— Тээ тэрэ дундахинь, эгээл үндэрынь Алексей Сергеевич гээшэ,— гэжэ Ацутын хэлэхэдэ, таби наһаяа шахажа ябаһаншье һаа, залуу хүбүүндэл жэбжэгэр гоё бэетэй хүниие эжэлүүдгүй адагланабди. Крановщигта заабари үгэхэ зуураа харасаяа алгад табиха сүлөөгүй бултантай адли хүдэлнэ.

Забһарлалай үедэ барилгашад ногоохон вагондо оробо. Нара, һалхинда, хүйтэ нойтондо хүрилжэ, хүдэржэһэн шарайтайнууд, энеэдэтэй зугаатайнууд, хүн бүхэниинь хөөрэлдөөндэ өөрын онсо һанамжатайнууд. «Алексей Сергеевичнай бултанаймнай эсэгэ мэтэ юм. Бултыемнай мэргэжэлдэ һургаһан бшуу»,— гэжэ Иван Агафочов хэлэнэ.

Үсөөн лэ хүн иигэжэ хүндэлүүлхэ эрхэдэ хүртэдэг ёһотой. Хүдэр эдэ гарнуудынь наһан соонь амаралта гээшые үсөөн үзэһэн байха. Бүри табяад онуудта республикын районуудта намаг хатаажа, уһа сөөрэмүүдые, у һ а п у у р и и н системэнүүдые барилсадаг һэн. Кабанскын районд коллектор тодхолсоһоноо, Никитинкэ голой урасхалые хубилгаһанаа, Зэдын, Хяагтын, Хэжэнгын, Хориин районуудта анхан хэрэглэмжэдэ ородоггүй газарнуудые ашагтай болголсоһоноо, нэгэ үгөөр хэлэбэл, габшагай ажалай охиндо үнгэрһэн залуу наһаяа тэрэ гансал сэдьхэлэй дурсалга болгоод ябадаггүй, үхибүүдтээ хөөрэжэ, һанаандань үлөөхын, тиигэжэ ерээдүйгөө мэргэжэл шэлэхэдэнь нүлөөлхын арга бэдэрдэг һэн.

— Тиихэдэ техникэмнай мүнөөнэйхидэ яашье хүрэхэгүй байгаа. Хуушанай Э-652, Э-585 түхэлэй экскаваторнуудта ородоо мүнөө үлүү хүсэтэй, ехэ удхасатай, экскаваторнууд хүдэлгэгдэнэ ха юм. Хүбүүдни хоюулаа 6-дахи разрядай тракторист-экскаваторщигууд болонхой. Ажал хэһэнһээ хүн муудадаггүй, бүри бүхэриг, бэрхэшээлнүүдые дабасатай болодог гэжэ хара багаһаань ойлгуулхые оролдоо хүм,— гэжэ Алексей Сергеевич хөөрэнэ.

Үнэн сэхэ ажалайнь үндэрөөр сэгнэгдэһые гэршэлһэн баримтанууд олон. Бүри 1979 ондо хүдөө ажахын ба мелиорациин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна мүрысөөндэ шалгараһанай түлөө В. В. Ацутатай, А. Д. Ковалевтой суг ороной ниислэл ошожо, космонавтнуудтай уулзалгада хабаадаа һэн. Звездный городогто «Росмелиорация» нэгэдэлэй түлөөлэгшэдтэ Ю. Гагаринай нэрэмжэтэ диплом, «Космосой героинууд — табан жэлэй гвардеецүүдтэ» гэһэн тэмдэгүүд, «Түрүү коллективтэ — СССР-эй летчик-космонавтнуудһаа» гэһэн вымпел барюулагдаа, үйлэдбэриин түрүүшүүл замбуулиниие шэнжэлэгшэдтэй сугтаа дүрэ зурагаа буулгуулаа бэлэй. Гэртээ бусажа ерэхэдэнь, хэды баяр болоо һэм. Игорь Андрей хоёр Ю. Гагаринай нэрэмжэтэ диплом дээрэ бэшээтэй түрүүшын космонавтын үгүүлэлые ехэл һонирхон ээлжэлэн уншаһан, сээжэлдэһэн байха: «Имагтал ажалша хүн дэлхэйн бүхы баялигуудые байгуулан эзэмдэжэ, дэлхэйе хубилган шэнэдхэхэ гайхамшаг шадабаритай юм. Тэдэнэрһээ, ажалша хүнүүдһээ би ажабайдалда һураа б, бүхы бодол, ябадалаа тэдэнэрэйхитэй сасуулан үндыгөөб».

А. С. Варфоломеев республикын мелиоративна барилгада онсо орелдосо, габьяатайгаар хүдэлһэнэй түлөө Ажалай Алдар солын III шатын орденоор, «Ажалай ветеран» медаляар, мүн «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр долоо дахин шагнагдаһан байха юм. Олоной хэрэгт рүүшын ээлжэнд заншалтай. Предприя стком, нүхэдэй сүд хидалга болон алког тэмсэхэ талаар комис шүүн мүн. Арадай д дай Заречнэ посёлог дэй депутадаар һу арадай хиналтын бүл содог.

Хүбүүдынь нүүр раа эсэгын түһөөтэй дэр жэбжэгэрнүүд. Б рейнь эхэдээл адли нюдэтэй гэлсээ һаа айл бүлэ болон үхибүүтэй. «Эбтэй ажаһуугты гэдэгбди шье хараал шэрээлд хи бэшэ, аятай бай дыгөө юм. Залуу б түһаламжа үзүүлхэ бэхижүүлхэ тухай сэ тон зүбөөр хэлэгдэ нанаб. Социалис һуулгые хүгжөөхэ ха юм гэжэ ойлгоо Алексей Сергеевич һ хэлэнэ.

Гэхэтэй хамта Ике гай комсомолой орг секретариин орлогш фоломеевүүд булта бэеэ һоридог. Андре самбо-барилдаанда дуратай, олон мүры илажа гараһан бай дөөл, трестын колле дунда жэл бүри дэг мүрысөөнүүдтэ хид түрүү һуури болинхой. «Шэнгэ ладаг хадаа шаг бээбди»,— гээд, бар нэгэн энеэбхилнэ.

Экономическа ду хэдэн үгөөр дурдаб Ацутын ударидаг 1985 оной июнь һара тэ табан жэлэйнгээ баһан юм. Хүбиин түг дые абаад харахада, фоломеев 4 жэл 5 һ шада арбан нэгэдэ лэй уялга, даабарину гээ һэн. Хүбүүдынь һээ хойнотоогүй.

Ушар ёһо мэдэгд хитэйгээр олоной баададаг, үйлэдбэрэ үедэ уг залгамжалан ажалша бүлэнүүд нэгэдэлэй улам б ехэ үүргэ дүүргэнэ мэһээл имэ ёһо з жэхэ, уг залгамжалаг шэдые үргэнөөр хүндэ хэ гэһэн парти, пр гын хараа бодол һайхан үндэһэтэйл.

Г. ДА

Рахмет ШОЙМАРДАНОВ

ЭЛЬГЭЭРЭЭ ЭНХЭРЭН...

Эхэ Оронойм һүнинүүд
ямар аалин гээшэб! —
Амаржа нойрсоһон эжын
зүүдэн мэтэ аалин...
Аяшаан манаһан зүүдээ хөөрыш
гэхэдэм,
Эжымни энеэбхилнэ, энеэбхилнэ
үүрэй хирааһаар.
Эхэ Оронойм һүнинүүд
ямар аалин гээшэб? —
Сээжэ дээрэм нойрсоһон
эхэнэрэй зүүдэн шэнги...
Сэлмэг һүни сэдьхэһэн зүүдээ
хөөрыш гэхэдэм,
Энхэрэн мэшэеэнэ урдаһаамни,
мэшэеэнэ инаг эхэнэр.
Эхэ Оронойм һүнинүүд
ямар аалин гээшэб! —
Зогсоноб харуулда, автомат буугаа
үргэлэнхэй...
Замбуулингаар мүшэдтэл эрьелдэһэн
хүнэй зүүдые
Эльгээрээ энхэрэн, нюдөөрөө
харууһалнаб, хитангүй...

О

Алаг сагаан сээжэтэй,
Аса һүүлдээ дэгээтэй
Элдин сагай элшэн —
Эгээл эртэш айлшан
Мүнгэн агаарта аһажа,
Шэнгэн дуугаа сасажа,
Хамагта баяр дамжуулна,
Хабартаа магтаал
дуулана —
Таа бүгэдэ хүүгэд,
Таниха гүт, үгы гү?

Ф. Сорокиной фотоэтюд.

О

БОГОНИХОН ҮГҮҮЛЭЛНҮҮД

ТОН АДЛИЛ ДАА

Хоёр хүршэ нүхэд ондоо һуурин ошохо гэжэ мори тэргэлээд гараба ха. Ошожо ябахадаа, нэгэ нэгэ шэлтэйе харгын хани болгон абажа гараһан байжа, харгыдаа бултыень уугаад, тэргэ дээрэ унташабад. Харгы руу галгижа ябаһан долонгир моринийнь боожынгоо һуладажа, ээдэйнгээ абяагүй болошоходо, годирон, һөөргөө тэрэл харгыгаараа галгяа һэн. Газаагаа ерэжэ тогтоод, турьяжа байхадань, тэрэ хоёрнай һэрибэд.

— Харыш, манай гэртэл адли гэр байдаг юм ха юм,— гэбэ нэгэниинь.

Нүгөөдэнь хэлэбэ:

— Харыш, минии һамгандал тон адли эхэнэр уһа асаржа ябанал, уулзажа, танилсаха байгаал, һонин лэ!

«ЮУ ГЭЭГЭЭБТА!»

Үндэр наһатай үбгэжөөлэй тулгуураа тулан доошоо хараад, бүгдылгэжэ ябахада, хорёодтой хүбүүн наадалан һагад, үбгэжөөлһөө һураба:

— Юу гээгээбта?

— Залуугаа гээгээб даа, олдоногүйл даа, шил бү гэжэрхи, бүри залуугаар!

Хүбүүн абяагүйхэн саашалаа һэн.

Б-Б. НАМСАРАЙН
суглуулбариһаа.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ажалэй һайндэр» — түрүү бэшэг. «Улаан суббото, амар мэндэ!» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «СЕПГ-гэй XI съезд дээрэ» — ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». «Сагай эрилтын ёһоор» — С. Степановай статья. «Хурдадхалгын замаар». «Түмэр замшадай шэнэ табан жэл» — Ч. Цыреновэй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Новосибирскдэ болоһон уулзалганууд». «Сибириин уран зохёолшод «түхэреэн столой саана» — Д. Жалсараевай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Архидалгагүй ажабайдалай түлөө». «Ульяновскда хэгдэһэн туршалга» — В. Изгаршинай статья. «Шэнэ һонин, үйлэ хэрэгүүд, тоо, баримта» — суглуулбари. «Саад соо, огород дотор».

Шог рассказ

ШАШАГ ЭХЭНЭР

Үглөөгүүр эртэ сайгаа уужа һуухадамнай, хүршэ эхэнэрнай ехэл хүхюутэй, зулгы налгай юумэн орожо, манаар һуулсажа, үнгэрөөшэ үдэшын һонин һорьмой, хоб жэб болон бусад мэдээсэлнүүдые сүм соносхоод, гэнтэ зүһөө хубилгажа, тон ехээр уураа хүрэһэн янзатай хажуудахи айлайнгаа эхэнэрые муушалжа эхилбэ.

— Ямар муухай гэргэн гээшэб, нимэ юм гэжэ мэдээгүйлби. Тиимэл хадашни эрэшни уһан архиншаа!... Мэнэ һаяхан, тугаар, таанадаар лэ шэнги адли баһа сай уужа, хөөрэлдэжэ һуутараа, аягатай сайемни буляажа абаад, газаа түлхижэ гаргабал даа! Үзэхэл байхаш, бүдүүн шара боомо! — гэжэ байжа тон абьяастайгаар занажа байгаад хараажа оробо. Саашадаа үгэдөө бүри халажа, узуур унгииень, үндэһэ үзүүрыень дурдажа, тооложо байгаад муушалба. Сайлажа байһан зоной хэншье юумэ хэлэнэгүй, миил шагнаад һуунабди. Теэд хүндэлэн үгэ хабшуулха забһаршье үгэхөөр бэшэ шунаһан хүршэ эхэнэрээ болюулхын арга байдаггүй гэжэ эндэ байгаашан булта мэдэхэ ха юм. Тиимэһээ саашадаа юун болохыень шагнаад лэ һуухаһаа ондоо юумэн үлэхэгүй. Тэрэмнай хэрэлдэһэн эхэнэрээ муудха муудхаһаар, түрэл түрхэмэйнь захада гаража, манайхинда хүрэжэ ерэбэл даа. Бидэ тэрэ айлтай тон һэльбээтэй зомди, нагасынхимнай юм. Хараха. Муушалхань олиг оромгүй, шагнажа байһан манда ехэл зохидгүй болошобо. Тиихэдэнь манай хүгшэн эжы тэсэжэ ядаад:

— Аса, наашань аягаяа! — гэжэ зандарба.

— Хүгшөө, дундахан хээрэйгтыл даа, үглөөнһөө гурбан айлда сайлаад ябанаб,— гэжэ сэдьхэлээ хаһан энеэбэ.

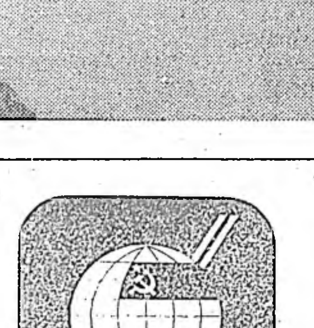
— Шамайе сайгаар бэшэ, минаагаар хүндэлхэ ёһотой! — гэжэ хүгшөөмнай шангарба,— Бодо эндэһээ үтэр!

— Шаляа эхэнэрнэй үргэндөө дашууржа, хаана, хэнэйдэ ороод, юун гэжэ шашажа байһанаа одоол һая ойлгобо хэбэртэй, нюдэнүүдынь байн байн аягадань адли түхэреэнүүд болошобо.

... Үдын эдеэнэй үеэр тэрэл эхэнэрнай баһа дахин манайда орожо, энэ үглөөнэй һониниие тодорхойгоор хөөрэжэ үгөөд, зүгоор бидэнтэй эдеэлэлсэхэеэ таһа арсаба. Гурбан айлда һайндэрэй ушараар бууза дээрэ хэд юу уунаб, юун гэжэ хөөрэлдэһыень мүн лэ элидхээд, гаража ошоо һэн.

Гэртэһээ гаража холуур айлаар ябадаггүй хүгшөөмнай үдэшын сайлалган дээрэ үдэрэй һониние, үглөөгүүр — үдэшын тодорхой мэдээсэл дуулаад һуудаг юм, сайханаа шанаад...

Вл. ЗАПХАНОВ.

МАНАЙ КОМАНДА— ЕВРОПЫН ЧЕМПИОН

Апрелиин 16-да СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнууд 4 : 1 гэһэн тоотойгоор ФРГ-гэй командые илажа, 24-дэхиеэ Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ уридшалан хүртэбэ. «Бидэ түрүүшынгээ зорилгые бэелүүлбэ гээшэбди,— гэжэ командын ахалагша тренер В. Тихонов мэдүүлбэ.— Хоёрдохи зорилгомнай — дэлхэйн чемпионой алтан медальда хүртэхэ хэрэг болоно». Манай тренер ФРГ-гэй командын наадые үндэрөөр сэгнээ. «Яһала зүбөөр нарин нягтаар хамгаалга хэбэшье, арга боломжын бии һаа, добтолбошье, амжалта арайл туйлажа бираагүй»,— гэжэ В. Тихонов хэлэбэ.

Бусад уулзалганууд сооһоо дэлхэйн чемпион Чехословакиин командын түрүүшын очкотой болоһон ушарые тэмдэглэмээр. Тэдэнэр Финляндиин командатай 1:1 тоотойгоор тэнсэбэ. Чехословакиин залуу вратарь Гашегай һэримжэтэй, шуумар солбон наадые анхармаар байгаа. Тэрэгүй һаань, финүүд түрүүшын хори минутын туршада адаг гурбан шайба сохижо оруулха аргатай һэн.

«Командамнай хубилшаһан мэтэ болоод байна. Шайба сохижо оруулхань тон бэрхэтэй. Хоккеистнүүднай сэдьхэлээ хүдэлгэнги, зүрхээ хөөрэнги. Хэрбээ нүгөө талынхидай шайба оруулаа һаа, манай хоккеистнууд бүри абирташана. Хамгаалагшаднай ехэл будуулиг алдуунуудые гаргана. Өөрынгөө ехэ харюусалгые гүйсэд мэдэрнэб, тиимэһээл шадаха зэргээрээ хоккеистнүүдээ дэмжэнэб, һүүлшын секунда хүрэтэр тэмсэхые уряалнаб»,— гэжэ ЧССР-эй суглуулагдамал командын ахамад тренер Ян Старши мэдүүлээ.

Дүрбэдэхи уулзалгадаа Канадын команда 8:3 гэһэн тоотойгоор Польшын хоккеистнүүдые шүүгээ. Энэ уулзалгада холын Америкэһээ «хүсэ нэмээхээр» ерэһэн вратарь Руди, хамгаалагша Потвин, добтологшо Саттэр гэгшэд наадаа гээд тэмдэглэлтэй. Харин Швециин команда США-гай командые 5:2 тоотойгоор илажа, 6 очкотой болоод, хоёрдохи һуури эзэлжэ ябана. Финляндиин команда 5 очкотой. Эдэл команданууд түгэсхэлэй наадада СССР-эй командатай суг нээдаха эрхэдэ хүртэхэнь лабтай гэһэн һанамжа шэнжэлэгшэд хэлэнэ.

Дэлхэйн ба Европын чемпионат шиидхэхы шатадаа орожо эхилбэ.

(ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35-95 отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-01404. Заказ № 92. Индекс 04609